



СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈУ Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Вељка Млађеновића бб
Телефон/факс: (051) 456-331, 456-341
E-mail: sgrs.redakcija@slglasnik.org
sgrs.oglasni@slglasnik.org
sgrs.finansije@slglasnik.org
sgrs.online@slglasnik.org

Уторак, 30. јул 2013. године
БАЊА ЛУКА

Број 64 Год. XXII

www.slglasnik.org

Жиро рачуни: Нова банка а.д. Бања Лука
555-007-00001332-44
НЛБ Развојна банка а.д.
Бања Лука 562-099-00004292-34
Sberbank а.д. Бања Лука
567-162-10000010-81
UniCredit Bank а.д. Бања Лука
551-001-00029639-61
Комерцијална банка а.д. Бања Лука
571-010-00001043-39
Нуро-Alpe-Adria Bank а.д. Бања Лука
552-030-00026976-18

1140

На основу члана 6. став 3. Закона о концесијама (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 5/02, 91/06 и 92/09) и члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 118/08), Влада Републике Српске, на 21. сједници, одржаној 22.07.2013. године, доноси

ОДЛУКУ

О УСЛОВИМА ЗА РАСПИСИВАЊЕ ЈАВНОГ ПОЗИВА ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ “УГЉЕВИК 3”, ОПШТИНА УГЉЕВИК

I

Овом одлуком прописују се услови за расписивање и спровођење јавног позива ради додјеле концесије за изградњу и коришћење Термоелектране “Угљевик 3”, општина Угљевик, инсталисане снаге 2 x 300 MW и годишње производње 4380 GWh.

II

Оправданост за додјелу ове концесије цијењена је на основу Студије економске оправданости за изградњу и коришћење Термоелектране “Угљевик 3”, коју је уз самоиницијативну понуду поднијело привредно друштво “Comsar Energy Republika Srpska” д.о.о. Бања Лука. Процијењена вриједност инвестиције за изградњу термоелектране из тачке I овог рјешења износи 1.061.112.684,00 KM.

III

Концесија се додјељује на период до 30 година, рачунајући од дана потписивања уговора о концесији.

IV

Минимална концесиона накнада утврђује се како слиједи:

- једнократна накнада за концесионо право у износу од 4.507.888 KM и

- накнада за право коришћења у износу од 3,6% од укупног прихода оствареног производњом електричне енергије.

V

Право учешћа по јавном позиву имају сва правна лица која испуњавају следеће услове:

- да су регистрована код надлежног суда или у другом одговарајућем регистру,

- да имају одговарајући бонитет за реализацију предмета концесије и

- да имају обезбијењена властита финансијска средства или доказ одговарајуће финансијске организације да ће их пратити у финансирању предмета концесије.

Избор најповољније понуде извршиће се на основу критеријума који ће бити утврђени тендерском документацијом.

VI

Учесници јавног позива дужни су да уз понуду доставе студију економске оправданости са елементима процјене заштите животне средине за изградњу Термоелектране “Угљевик 3”, која ће бити израђена у складу са Упутством о процјени постојања јавног интереса код самоиницијативне понуде (“Службени гласник Републике Српске”, број 103/05).

VII

Учесници јавног позива на име обезбјеђења понуде уплаћују новчани депозит у износу од 1.000.000,00 KM, на одговарајући рачун буџета Републике Српске.

VIII

Понуђач чија понуда се оцијени као најповољнија обавезан је да:

- оснује концесионо привредно друштво у року од 60 дана од дана закључивања уговора о концесији, у складу са Законом о привредним друштвима и Законом о концесијама, осим ако понуђач има основано привредно друштво за обављање концесионе дјелатности,

- ријеши имовинско-правне односе на некретнинама предвиђеним за обављање концесионе дјелатности,

- обезбједи прикључење термоелектране на електроенергетску мрежу и сноси трошкове прикључења,

- код извођења припремних радова, изградње објеката који су предмет концесије, као и у обављању концесионе дјелатности за све вријеме трајања концесије, под истим условима приоритетно ангажује домаће извођаче радова и услуга и

- прибави све потребне сагласности и одобрења у складу са важећим прописима.

IX

У сврху обезбјеђења реализације овог пројекта концесионар ће обезбиједити адекватну банкарску гаранцију.

X

Самоиницијативну понуду за додјелу концесије поднијело је привредно друштво "Comsar Energy Republika Srpska" д.о.о. Бања Лука.

Подносиоцу самоиницијативне понуде додјељује се бонус за технички и финансијски резултат до 10% од припадајућих бодова по свим критеријумима за вредновање за понуђена рјешења.

XI

Јавни позив за додјелу концесије објавиће се у "Службеном гласнику Републике Српске", у дневном листу "Глас Српске" и на сајту Министарства индустрије, енергетике и рударства.

XII

У јавном позиву утврдиће се: начин достављања понуда, врсте исправа које се прилажу као доказ о испуњењу услова, рок достављања понуда и други елементи везано за предметну концесију.

XIII

Задужује се Министарство индустрије, енергетике и рударства да припреми документацију за расписивање јавног позива, распише јавни позив за додјелу концесије, заприми понуде и исте достави Комисији за концесије Републике Српске на даље поступање у складу са Законом о концесијама.

XIV

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-1561/13
22. јула 2013. године
Бања Лука

Предсједница
Владе,
Жељка Цвијановић, с.р.

1141

На основу члана 43. став 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), члана 12. Закона о министарским, владиним и другим именованима ("Службени гласник Републике Српске", број 41/03) и члана 16. став 5. Закона о систему јавних служби ("Службени гласник Републике Српске", број 68/07), а у вези са чланом 15. став 2. Закона о ученичком стандарду ("Службени гласник Републике Српске", број 72/12), Влада Републике Српске, на 13. радно-консултативној сједници, одржаној 26.07.2013. године, д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ИМЕНОВАЊУ ЧЛАНОВА УПРАВНОГ ОДБОРА ЈАВНЕ УСТАНОВЕ ДОМ УЧЕНИКА ДОБОЈ

1. Именују се чланови Управног одбора Јавне установе Дом ученика Добој на период од четири године, у сљедећем саставу:

- 1) Панић Душан,
- 2) Симић Небојша и
- 3) Ђурић Тихомир.

2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-1565/13
26. јула 2013. године
Бања Лука

Предсједница
Владе,
Жељка Цвијановић, с.р.

На основу члана 15. став 1. тачка з) и члана 43. став 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), члана 86. став 4. Закона о

републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12) и члана 42. Закона о државним службеницима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 117/11 и 37/12), Влада Републике Српске, на 13. радно-консултативној сједници, одржаној 26.07.2013. године, д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ПОСТАВЉАЊУ ВРШИОЦА ДУЖНОСТИ ДИРЕКТОРА РЕПУБЛИЧКЕ УПРАВЕ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ

1. Зоран Микановић, дипломирани правник, поставља се за вршиоца дужности директора Републичке управе за инспекцијске послове, на период до 90 дана.

2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-1564/13
26. јула 2013. године
Бања Лука

Предсједница
Владе,
Жељка Цвијановић, с.р.

1142

На основу члана 18. став 2. Закона о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар унутрашњих послова д о н о с и

П РА В И Л Н И К

О ТЕХНИЧКИМ НОРМАТИВИМА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА У ОБЈЕКТИМА НАМИЈЕЊЕНИМ ЗА ЈАВНУ УПОТРЕБУ У КОЈИМА СЕ ОКУПЉА, БОРАВИ ИЛИ РАДИ ВЕЋИ БРОЈ ЛИЦА

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се технички нормативи заштите од пожара у стамбеним, пословним и јавним зградама, односно објектима намијењеним за јавну употребу у којима се окупља, борави или ради већи број лица, као што су болнице, хотели, пансионери, угоститељски објекти, спортске и друге дворане, робне куће, тржни центри, школе, жељезничке и аутобуске станице, аеродроми, индустријски објекти и други слични објекти (у даљем тексту: објекти).

Члан 2.

(1) Одредбе овог правилника користе се за одређивање:

а) растојања између зграда како би се спријечило ширење пожара са једне зграде на другу,

б) прилаза за ватрогасна возила у унутрашња дворишта зграда које формирају затворени блок и у гараже,

в) степена отпорности према пожару зграде или пожарног сегмента,

г) општинских захтјева за подјелу зграда на пожарне сегменте и пожарне секторе,

д) основних архитектонско-грађевинских перформанси зграде за ефикасну евакуацију у случају пожара и успјешно гашење и

ђ) отпорности према пожару конструкција које нису обухваћене Табелом број 1. - Веза СОП и отпорности према пожару F [h] конструкција, која се налази у Прилогу 1. и чини саставни дио овог правилника, као и изузетака у погледу отпорности према пожару конструкција за неке објекте.

(2) Мјере заштите предвиђене овим правилником имају циљ:

- а) смањење брзине ширења и преношења пожара,
- б) лакше спасавање лица и материјалних добара угрожених пожаром и
- в) лакшу локализацију пожара уз мање опасности за ватрогасце.

Члан 3.

(1) Објекти из члана 1. овог правилника граде се на мјестима и на начин којим се не ствара опасност од пожара за друге објекте и на истима се не изводе радови који би могли довести до смањења безбједности од пожара на објекту или на сусједним објектима.

(2) Извођач радова на објектима, у писаној форми одређује које су мјере потребне за спречавање избијања и ширења пожара, предузима потребне мјере и обезбјеђује потребна средства и опрему за гашење пожара.

Члан 4.

Одредбе овог правилника не односе се на објекте који припадају категорији високих објеката, као и на зграде са етажама на којима бораве лица, а које су више од 16 m испод нивоа околног терена.

II - ТЕХНИЧКИ НОРМАТИВИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА У ОБЈЕКТИМА

1. Класификација зграда

Члан 5.

(1) Ради спровођења одговарајућих мјера заштите од пожара, у објектима се омогућује безбједна евакуација у случају пожара, а путеви евакуације имају довољну пропусност и на сигуран су начин заштићени од ватре и дима, са ефикасном вентилацијом и одимљавањем.

(2) Спровођење одговарајућих мјера заштите од пожара зависи од намјене, издвојености и висине зграде, те су зграде класификоване на:

- а) стамбене зграде:
 - издвојене стамбене зграде и зграде у низу висине од 10 m (ИС 1 и НС 1),
 - издвојене стамбене зграде и зграде у низу висине од 10 m до 16 m (ИС 2 и НС 2) и
 - издвојене стамбене зграде и зграде у низу висине од 16 m до 22 m (ИС 3 и НС 3);
- б) пословне зграде:
 - издвојене пословне зграде и зграде у низу висине до 9 m (ИП 1 и НП 1),
 - издвојене пословне зграде и зграде у низу висине од 9 m до 15,5 m (ИП 2 и НП 2) и
 - издвојене пословне зграде и зграде у низу висине од 15,5 m до 22 m (ИП 3 и НП 3);
- в) јавне зграде:
 - издвојене јавне зграде и јавне зграде у низу висине до 8 m (ИЈ 1 и НЈ 1),
 - издвојене јавне зграде и јавне зграде у низу висине од 8 m до 15 m (ИЈ 2 и НЈ 2) и
 - издвојене јавне зграде и јавне зграде у низу висине од 15 m до 22 m (ИЈ 3 и НЈ 3).

(3) У зависности од броја лица која бораве у згради (П) и површине пожарног сектора (А), класификација зграда одређује се према Табели број 2. - Утицај броја лица у пожарном сектору и површине пожарног сектора, која се налази у Прилогу 2. и чини саставни дио овог правилника.

(4) Класа II одређена у зависности од броја лица коригује се усвајањем прве веће вриједности, уколико је површина пожарног сектора (А) већа од површине наведене

у колони Табеле број 2. - Утицај броја лица у пожарном сектору и површине пожарног сектора, из става 3. овог члана (ако је у згради 200 лица, а површина пожарног сектора већа од 1600 m², усваја се да је зграда класе П5).

2. Растојање између зграда

Члан 6.

(1) Потребно растојање између зграда (R), односно најближих прозора зграда, с обзиром на преношење пожара, одређује се из услова потребних за паљење завјесе на прозору сусједне зграде зрачењем пламена који избија кроз просторија пожарног сектора (ПС), односно из услова да топлотни флуks на завјеси 30 минута од настанка пожара буде мањи од 8 kW/m².

(2) Потребно растојање између зграда алтернативно се одређује по формули: $R > a (H / 2) \cos b + 4$ [m], гдје је:

- а) а - фактор отвора (прозора и сл.), $a = 1 + 0,001 (p1 \times p2)$,
- б) Н [m] - висина више зграде и
- в) p1 и p2 - површина прозора најближих пожарних сектора двије посматране зграде.

(3) Површина прозора се занемарује за зграде са прозорима удаљеним преко 40 m од посматраног пожарног сектора хоризонтално оријентисаних пожарних сектора.

(4) Ако постоји могућност посредног преношења пожара (гориви посредник - дрво са великом крошњом) између зграда у нивоу прозора, растојање се увећава за најмање шест метара.

(5) Потребно растојање између зграда, односно најближих прозора зграда, с обзиром на преношење пожара приказано је на Скици 1. - Зрачење пламена, која се налази у Прилогу 3. и чини саставни дио овог правилника.

3. Прилаз за ватрогасна возила у унутрашње двориште зграда и у гараже

Члан 7.

(1) За зграде које чине блок зграда, са површином дворишта већом од 400 m² и најмање једном зградом вишом од 15 m, класе П3 или више, улаз у двориште изводи се на начин да се омогући ватрогасна интервенција и са дворишне стране.

(2) За дворишта већа од 2000 m² у којима постоје окретнице у складу са одредбама Правилника о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката код којих је повећан ризик од пожара („Службени гласник Републике Српске“, број 39/13) изводи се само један улаз/излаз, а у осталим случајевима изводе се путеви са два улаза/излаза у двориште, што је приказано на Скици 2. - Улази и излази у двориште блока зграда, која се налази у Прилогу 4. и чини саставни дио овог правилника.

(3) Паркирање на коловозима из става 2. овог члана онемогућава се уградњом препрека прописаних за наведену намјену и постављањем знака упозорења „Пут за ватрогасна возила“.

(4) За зграде које су мање од зграда из става 1. овог члана и у зградама које формирају блок око дворишта изводе се пролази ширине најмање 2,8 m и висине 3,3 m у нивоу улице, да би се унијела ватрогасна опрема (опрема за гашење, љестве, јастук, вентилатори и др.) и омогућило гашење пожара из дворишта.

Члан 8.

(1) Гараже у надземним етажама са преко 1000 m² и подземним етажама са преко 500 m² површине пода имају посебан улаз и излаз за возила при чему се и улаз користи за излаз у случају пожара, а излазак возила из гараже мора бити увијек могућ.

(2) Подземна гаража је гаража која на коти 1,5 m изнад нивоа пода има околно тло чија је дужина већа од 2/3 дужине зидова по обиму, а засједи околног терена за шахтове и прозоре не узимају се у обзир ако у нивоу доње ивице прозора до околног тла има мање од 1 m.

(3) Дефиниција подземне гараже из става 2. овог члана формулисана је с обзиром на развој пожара у просторији испод нивоа околног терена, као и могућност приступа ватрогасаца у гаражу и одвођење дима и топлоте, а подземна гаража (попречни пресјек) приказана је на Скици 3. - Подземна гаража (попречни пресјек), која се налази у Прилогу 5. и чини саставни дио овог правилника.

(4) Улаз у подземну гаражу је удаљен од излаза најмање 20 m да би се спријечило истовремено задимљавање оба пута за евакуацију, а уколико је растојање између улаза и излаза мање од 20 m, али не мање од 10 m, у гаражи се поставља зид отпоран према пожару (F60) без врата и других отвора, тако да је збир $L1 + L2 > 20$ m, а подземне гараже са преко 1500 m² имају двосмјерне саобраћајнице на улазу и излазу, што је приказано на Скици 4. - Растојање између два излаза/улаза у гаражу IV степена отпорности према пожару, која се налази у Прилогу 6. и чини саставни дио овог правилника.

4. Степен отпорности зграде према пожару (СОП)

Члан 9.

(1) Степен отпорности према пожару (СОП) зграде или дијела зграде – пожарног сегмента је оцјена отпорности према пожару, усклађена према отпорностима појединачних грађевинских елемената и конструкција које чине објекат.

(2) Пожарни сегмент у смислу овог правилника је дио објекта који конструкционо и функционално чини једну грађевинску цјелину која је и пожарно издвојена од осталих дијелова зграде конструкцијама отпорним према пожару и исти обично има најмање два пожарна сектора.

(3) Степен отпорности зграде према пожару одређује се у зависности од намјене, издвојености објекта, висине зграде, површине репрезентативног пожарног сектора у којем бораве лица, броја лица који бораве у наведеном сектору и других фактора (значаја и вриједности објекта, уграђених заштитних инсталација итд.).

(4) Зграда или дио зграде има сљедеће степене отпорности према пожару:

- а) I степен – незнатна отпорност (без отпорности) – НО,
- б) II степен – мала отпорност – МО,
- в) III степен – средња отпорност – СО,
- г) IV степен – већа отпорност – ВО и
- д) V степен – велика отпорност – ВО.

(5) Основне вриједности степена отпорности зграде према пожару, као и усклађивање степена отпорности према пожару елемената/конструкција зграде, одређују се у складу са Табелом број 3. – Основна вриједност СОП, која се налази у Прилогу 7. и чини саставни дио овог правилника.

(6) Степен отпорности према пожару одређује се и аналитичким поступком или компјутерским програмом када је приложена потпуна документација за корисника, а којима се према анализи могућег пожара одређује понашање према пожару основних носећих конструкција, као и осталих конструкција, у складу са стандардом ЈУС У.Ј1.240.

(7) Пројектни степен отпорности према пожару одређује се на основу процјене ризика од пожара (угрожености и повредивости) за лица која бораве у згради и за саму зграду, односно одређује се на основу основног степена отпорности према пожару, а увећава се за једну класу (III у IV или

IV у V) ако је зграда од већег значаја за друштво (вијећнице, судови, друге институције и сл.) или ако је намијењена за смјештај драгоцене робе (архив, музеј, банка и сл.).

(8) Уколико се зграда или пожарни сегмент у цјелини опрема инсталацијом за аутоматско гашење распршеном водом (спринклер са одговарајућим резервоаром за воду), пројектни степен отпорности према пожару може се смањити за једну класу (са V на IV или са IV на III).

(9) Степен отпорности према пожару одређује отпорност основних конструкција у складу са Табелом број 1. - Веза СОП и отпорности према пожару F [h] конструкција, из члана 2. овог правилника, а која приказује везу степена отпорности према пожару (СОП) и отпорности према пожару F [h] конструкција.

(10) Степен отпорности према пожару одређује се на начин да се омогући успјешна евакуација свих лица затечених у згради, те да се започне ватрогасна интервенција.

5. Отпорност према пожару појединих конструкција

Члан 10.

(1) Окно лифта има зидове отпорне према пожару у складу са критеријумима који одговарају носећим зидовима унутар пожарног сектора.

(2) Врата лифта спречавају продор дима у окно лифта или из окна ка ходнику, а производе се у неколико варијанти према сљедећим критеријумима:

- а) отпорне према пожару (F),
- б) отпорне према продору ватре и дима (ES) и
- в) отпорне према продору разблаженог дима (SR), у зависности од тога да ли постоји просторија испред улаза у лифт (тампон просторија) која спречава непосредно излагање пожару или не.

(3) У циљу повећања безбједности евакуације у случају пожара у објектима се врши пожарно издвајање степеништа, које се изводи на начин да је:

- а) спојено са ходником (ознаке Н-S),
- б) пожарно издвојено од ходника (ознаке НIS, која указује да постоји препрека (I) између ходника (Н) и степеништа (S),
- в) пожарно издвојено, са тампон просторијом на путу од ходника према степеништу (ознаке Н□S, у којој знак □ симболизује тампон просторију, а припада „windigs“ симболу).

(4) Степеништа ознаке НIS и Н□S пожарно се издвајају зидовима и вратима отпорним према пожару или најмање вратима која су отпорна према продору ватре и дима.

(5) У зиду отпорном према пожару врата из става 4. овог члана израђују се као типски производи и састоје се од двије основне компоненте, односно од штока и покретног крила (заокретног, клизног).

(6) Врата и дијелови врата су сљедећих карактеристика:

а) крило врата обично представља вишеслојну преграду са термичким изолатором за продор ватре и дима, а у случају пожара потребно је да се у одређеном времену очува интегритет крила врата и рама, али и да се одржи налијегање крила врата на оквир (под интегритетом се подразумијева интегритет склопа у смислу очувања заптивног својства, па врата која задовољавају критеријум Е задовољавају и критеријум S),

б) потребно је да су врата заптивена, с обзиром да се крило врата под утицајем ватре витопери, а како би се спријечило продор ватре и дима у одређеном времену (критеријум S),

в) заокретна врата ослањају се на три шарке посебне конструкције и забрављују се са најмање три резе,

г) врата која су отпорна на продор ватре и дима, али не задовољавају критеријум изолативности, означавају се са ES30, а врата која задовољавају и критеријум изолованости означавају се са F30,

д) ES врата се обично изводе као челичне конструкције дјелимично застакљене (једнослојним борсиликатним стаклима), чиме се остварује извјесна транспарентност која је погодна посебно за врата на дужим коридорима за евакуацију, етажним излазима и др., тако да могу да се сагледају даље етапе евакуације,

ђ) врата ES30 и F30 могу се изводити као дрвене конструкције,

е) врата отпорна према пожару (F врата) се обично изводе као металне конструкције без застакљивања или са застакљивањем (вишеслојним борсиликатом са гелом),

ж) метална ES или F врата могу бити ламинирана танким фурнирима, тако да изгледају као дрвена, али је потребно да се и овакве модификоване конструкције изложе стандардном испитивању,

з) за заптивање зазора врата у оквир (шток), произвођачи врата класе F или ES и SR користе експандирајуће траке, а за аутоматско затварање заокретних врата последије проласка лица уграђују се посебни механизми који се монтирају на врата, на оквир врата, у врата или у под,

и) клизна врата се теже заптивају, те је потребно да се примјене заптивне траке веће експанзије или посебни механизми за налијегање крила на оквир,

ј) сертификована ES и F врата се накнадно не модификују (монтажом уређаја за аутоматско затварање, уградњом различитих брава итд.), те се приликом испитивања узорак врата снабдијева потребном опремом чије се коришћење очекује у пракси и

к) врата која спречавају само продор разблаженог дима (SR врата) умјесто ES врата, примјењују се само на локацијама које су удаљене најмање 10 m од мјеста гдје се очекује пожар (обично у дугачком ходнику, далеко од врата одакле би могао да се појави пламен или врео дим), а како се спречава продор дима температуре најмање 180°C (обично изнад 300°C) при натпритиску 25 Pa, потребно је да стакло и заптивне траке добро подносе наведене температуре у одређеном времену.

(7) HIS степениште се изводи за зграде које према степену отпорности према пожару припадају класи ИС3, НС3, ИП2, НП2, ИЈ2 и НЈ2.

(8) НПС степениште се изводи за зграде које према степену отпорности према пожару припадају класи ИП3, НП3, ИЈ3 и НЈ3.

(9) За зграде свих намјена, висине веће од 15 m, класе П2 и више, степениште се изводи уз фасадни зид и исто је застакљено на начин да се омогући дневна освијетљеност.

(10) Вентилациони канали (ВК) или канали за електричне инсталације (ЕК) изводе се као вертикално или хоризонтално оријентисани, а отпорност истих према пожару је у трајању од најмање 30 минута за зграде са II и III степеном отпорности, а 60 минута за зграде са IV и V степеном отпорности, уколико важећим прописима није другачије одређено.

Члан 11.

(1) Примарни и секундарни носачи крова у поткровљу или тавану који су висине да се могу без већих захвата адаптирати за боравак или формирати просторије за оставе, опрему за климатизацију и сл. имају отпорност према пожару у складу са Табелом број 1. - Веза СОП и отпорности

према пожару F [h] конструкција, из члана 2. овог правилника, а примарни и секундарни носачи у оквиру ниске таванске кровне конструкције имају отпорност према пожару за једну класу мање од наведене у Табели број 1. из члана 5. овог правилника.

(2) Зграда са таваном или поткровљем у којем се не борави и која припада класи ИС1, ИП1, ИЈ1, и ИП2, може имати кровни покривач од горивог материјала класе Б2 (дрво и др.), а зграда класе ИС3, НС1, НС2, НП1, НП2, ИЈ2 и НЈ1 може имати кровни покривач од горивих материјала који у погледу брзине ширења пламена припадају класи И, према стандарду ЈУС У.Ј1.060, док за остале класе зграда материјали припадају класи Б1.

(3) Материјали класе Б1 су гориви али тешко запаљиви, материјали класе Б2 су гориви али нормално запаљиви (према тесту нормалне запаљивости и стандарда ЈУС У Ј1 055), материјали класе А1 су негориви, без примјеса горивих, а материјали класе А2 су негориви, али са примјесима горивих.

(4) За зграде које немају таваницу (спортске, концертне, сајамске, сервисне и друге хале, аеродромски терминали, жељезничке и аутобуске станице и сл.),односно кад је кровни покривач директно изнад простора у којем бораве лица, кровни покривач може бити од негоривих или горивих материјала класе Б1, а за зграде класе ИП1, ИП2, ИЈ1, ИЈ2, НП1, НП2, НЈ1, НЈ2 може бити и класе Б2.

(5) За зграде које немају таваницу, у кровном покривачу од негоривих или горивих материјала класе Б1, за хидроизолацију и слично, дозвољава се и мала количина горивог материјала класе Б2 али највише 1 kg/m² површине кровног покривача, ако се овај запаљиви материјал са доње стране штити плочама од негоривих материјала довољне дебљине да се спријечи паљење истог.

(6) Интерне саобраћајнице, атријуми, зимске баште, чекаонице и сличне просторије јавних и пословних зграда могу се покривати и само транспарентним горивим материјалима класе Б2 ако је количина истих по 1 m² мања од 5 kg и брзина ширења пожара таква да спадају у класу И, а при томе је ширина поља мања од 5 m, а прекидно растојање до сљедећег поља веће од 2 m.

Члан 12.

(1) Конструкције фасаде, балкона и друге спољашње конструкције изводе се на начин да се спријечи паљење горивих материјала у истима и пренос пожара преко отвора на фасади (прозора, жалузина и сл.).

(2) Фасадне конструкције изложене испитивању у стандардној пећи за испитивање зидова задовољавају критеријум интегритета R и критеријум Е у траженом времену, у складу са Табелом број 3. – Основна вриједност СОП, из члана 9. став 3. овог правилника, а критеријум I може бити задовољен за једну класу мање, ако у зиду или на зиду нема горивих материјала који могу да се запале и ако у близини нема материјала који могу да се запале исијавањем топлоте са фасадног зида (фасада RE 60/I 30).

(3) Спречавање преноса пожара на горњу етажу постиже се прекидним растојањем (h) које није мање од 1,4 m од отвора на нижој и вишој етажи и примјеном негоривих материјала за фасаде, балконе и слично, а прекидно растојање на фасади тампон просторије (са вратима отпорним према пожару и повезаним са ходником) може бити мање од растојања h, али не мање од 1 m, а на степеништу може бити и мање (како би се постигла боља природна освијетљеност).

(4) Сендвич плоче за фасаду са облогама од негоривих материјала (бетон, гипс, плоче и сл.) и испуном од горивих материјала класе Б1 (фенолизирани минерална вуна и сл.) користе се за зграде П1 и П2 висине до 15 m, а ако је испун

класе Б2 (побољшани пјенасти синтетички материјали и сл.), до 8 m висине.

(5) Префабриковани елементи од пресоване дрвене струготине („дурисол“) са испуном материјала лаке запљивости (класе Б3 - полистирен - стиропор и сл.), користе се за приземне, лако малтерисане зграде класе П1, а ако су обострано малтерисане малтером дебљине 2,5 cm са унутрашње стране (и доње, ако је изложена ватри) и 1,5 cm са спољашње стране (и горње, ако може бити изложена ватри), могу се користити и за приземне зграде класе П2.

(6) Вентилиране и стаклене фасаде са алуминијумском конструкцијом изводе се на начин да се пренос пожара спречава преко заптивног материјала и других горивих материјала који се могу наћи на путу пламена.

(7) У случају да у близини нема зграда које могу да угрозе кровни покривач и нема изгледа да се такве зграде изграде, кровни покривач се изводи на начин да не прихвати и не шири пожар који би настао радовима на кровном покривачу или у близини истог (постављање громобранске инсталације и сл.).

(8) Пројектна документација садржи детаљан цртеж фасадне конструкције, балконских и других елемената и образложење којим се утврђује да се пожар неће пренијети преко фасаде, односно шупљина унутар фасаде, уважавајући и ефекат димњака у вентилираним и сличним фасадама, у складу са одредбама Закона о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“, број 40/13).

6. Општи захтјеви за подјелу зграда на пожарне сегменте и секторе

6.1 Услови за локализацију пожара у згради веће дужине или прислоњених зграда у низу

Члан 13.

(1) Зграде веће дужине или прислоњене зграде издвајају се пожарно (зидовима отпорним према пожару, са „ребрима“ (на фасади и крову и сл.) тако да се спријечи ширење пожара на дужини већој од 50 m.

(2) Код прислоњених зграда, једна од зграда има зид отпоран према пожару који надвисује кровове сличне висине („ребро“ на крову), што је приказано на Скици 5. - Постављање зида који пресијеца кров или поткровље и спречава пренос пожара преко прозора, која се налази у Прилогу 8. и чини саставни дио овог правилника.

(3) Код размакнутих зграда, сучељени зидови су без прозора, а уколико имају прозоре, исти су са малим жалузинама (до 0,6 m²) за санитарне просторије и оставе.

(4) Извођење „ребра“ које спречава пренос пожара преко фасаде дугачке зграде са два пожарна сегмента (ламеле, улази и сл.) може се изоставити ако је растојање прозора на равној фасади веће од 1,4 m.

(5) Извођење „ребра“ на крову може се изоставити ако је до висине кровног покривача зграда подијељена зидом повећане отпорности према пожару, а кровни покривач и потконструкција истог су од негоривог материјала у појасу од 6 m.

(6) Ако је једна зграда мање висине од друге зграде и има горивих материјала у поткровљу или је кровни покривач од горивог материјала, онда на страни према нижој згради, виша зграда нема прозоре на висини мањој од 6 m, преко којих би се са крова сусједне мање зграде пренио пожар.

(7) Техничке просторије повећаног ризика од пожара (гаража, котловница са ложиштем, подстаница гријања, просторије за смештај дизел-агрегата, вентилационе или клима коморе за капацитет већи од 8000 m³/h, инвертор-

ско постројење, трафо постројење, сервисне радионице, кухиње, већи приручни магацини и сл.) издвајају се као пожарни сектори, а отпорност према пожару зидова међусpratних конструкција и врата зависи од степена отпорности елемената зграде према пожару (СОП).

6.2. Пожарни сектор и издвајање на пожарне секторе у стамбеним зградама

Члан 14.

(1) Пожарни сектор, у смислу овог правилника је основна просторна јединица објекта која се може самостално третирати у погледу техничких и организационих мјера заштите од пожара (процјена ризика, зона дојаве пожара, зона аутоматског запреминског гашења пожара итд.), а одвојена је од осталих дијелова објекта конструкцијама отпорним према пожару.

(2) Граница пожарног сектора је препрека за ширење пожара и дима коју чине грађевински елементи и/или конструкције којима је пожарни сегмент (или зграда) подијељен на пожарне секторе.

Члан 15.

Идвајање пожарних сектора у стамбеним зградама врши се на следећи начин:

а) стамбена зграда (или зграде у низу) може имати укупну дужину од 80 m, ако је на дужини до 50 m подијељена зидом отпорним према пожару који надвисује кровове за 50 cm,

б) површина пожарног сектора није већа од 2000 m²,

в) стамбене зграде са ходницима дужине веће од 25 m дијеле се преградама са вратима отпорним на продор ватре и дима (ES),

г) у зградама висине веће од 10 m, класе П2 и више, стан се издваја зидовима и међусpratним конструкцијама од сусједних станова и других просторија класе F90, а улазна врата су ES30 ако до сусједних врата на ходнику има најмање 3 m или су врата класе F30,

д) улазна врата два сусједна стана су на растојању већем од 1 m,

ђ) заједничка остава се може налазити у подруму, на највишој етажи или на етажама за боравак и представља пожарни сектор, те степен отпорности према пожару улазних врата одговара степену отпорности зграде, а у случајевима када је заједничка остава у поткровљу, иста представља пожарни сектор, а врата су од негоривог материјала и задовољавају ES критеријуме и

е) заједничка остава на етажи за боравак од станова се издваја зидовима отпорним према пожару, а врата су у класи ES, ако у ходнику нема горивих предмета или врата станова, што је приказано на Скици 6. - Принцип заштите степеништа и дијела стамбеног простора од дима при пожару и дијелови просторије предвиђени за евакуацију, која се налази у Прилогу 9. и чини саставни дио овог правилника.

6.3. Издвајање на пожарне секторе и парцелизација појединих јавних и пословних зграда

6.3.1 Позоришта и сцене

Члан 16.

(1) Позоришта која припадају класи од П4 до П7, у складу са Табелом број 2. - Утицај броја лица у пожарном сектору и површине пожарног сектора, из члана 5. став 3. овог правилника, дијеле се на следеће пожарне секторе:

а) бински простор,

б) гледалиште,

в) дио за административно и техничко особље,

г) складишне просторије за декор,

- д) радионице и
- ђ) техничке просторије.

(2) Већа гледалишта умјесто таванице и кровне конструкције имају само кровну конструкцију (са покривном потконструкцијом од негоривих плоча) чија је отпорност према пожару најмање Ф60, а кровни покривач изнад исте може имати само незнатну количину горивих материјала (парна брана и заптивни материјали).

(3) У кров бине и гледалишта уграђују се клапне, жалужине и слични уређаји за испуштање дима и топлоте насталих у пожару, а укупна површина отвора је већа од 4% површине пода просторије, која се одређује прорачуном на основу очекиване масене брзине горења, односно продукције дима, и то тако да се оствари видљивост од 10 m на нивоу евакуационог пута, а да је концентрација токсичних продуката горења мања од концентрације која може да помути свијест човјека у периоду евакуације и на почетку ватрогасне интервенције.

6.3.2 Биоскопи

Члан 17.

(1) Гледалиште биоскопа је посебан пожарни сектор за сале које примају преко 200 гледалаца.

(2) Биоскопи са више од 200 гледалаца не смјештају се у подземне етаже.

6.3.3 Дискотеке

Члан 18.

(1) Дискотека за више од 300 посјетилаца не смјешта се у подземне етаже, нити на етаже више од 8 m.

(2) Дискотека за више од 150 посјетилаца издваја се као пожарни сектор у односу на остале просторије које не припадају наведеној намјени.

(3) Број лица (посјетилаца) у дискотечи ограничава се на једно лице по 1 m² слободне површине пода сале за игру и сједење.

6.3.4 Хотели и мотели

Члан 19.

(1) Стамбени дио хотела у који се смјешта више од 300 гостију издваја се од осталих садржаја као пожарни сегмент.

(2) Пожарни сектор обухвата собе или апартмане у које се смјешта мање од 100 гостију.

(3) Најмање једно степениште стамбеног дијела хотела висине преко 15 m је типа НIS или Н□S.

(4) У ходницима и степеништу хотела који према степеноу отпорности према пожару припадају класи ИП3 и НП3, не користе се гориве ламперије и сличне облоге.

(5) У ходницима хотела који према степену отпорности према пожару припадају класи ИП1, НП1, ИП2 и НП2 могу се користити облоге од горивих материјала класе Б1.

(6) Подне облоге ходника (таписони и сл.) могу бити најмање класе Б2, под условом да ширина истих није већа од 1,5 m и да дужина није већа од 15 m, а прекидно растојање на поду (појас без горивих материјала) износи најмање 1,5 m, како би се спријечило пренос пожара дуж пода.

(7) Ресторан, кафе-бар, дискотека, ТВ-сала, билијар или спортска сала и друге просторије у које долазе гости су у нивоу сутерена, приземља или првог спрата, уколико је предвиђено да у њима буде више од 100 лица.

(8) Изузетно, ресторан и кафе-бар за највише 300 лица могу бити и на највишој етажи (са терасом, видиковцем и сл.), при чему се изводе два независна Н□S степеништа.

(9) Техничке просторије хотела за више од 100 гостију издвајају се у посебан блок, као пожарни сегмент, а пожарни сектори у оквиру пожарног сегмента поред основних су и праоница са сушионом и пеглерајем, кухиња и складиште, хладњача итд.

6.3.5 Сале за конференције и амфитеатри

Члан 20.

Сале за конференције и амфитеатри за преко 200 слушалаца смјештају се на нивоу приземља или првог спрата и издвајају се као пожарни сектори.

6.3.6 Школе и факултети

Члан 21.

(1) Основне школе се граде највише као двоспратнице, средње школе као троспратнице, а факултети се граде до пет спратова.

(2) Училинице, кабинети и сличне просторије у којима бораве ученици не смјештају се у сутерен или подземне етаже.

(3) Школе и факултети са два, три или више спратова, дужине веће од 35 m имају најмање два степеништа, која су међусобно удаљена најмање 25 m и изведена на начин да се спријечи истовремено задимљавање.

6.3.7 Робне куће и тржни центри

Члан 22.

(1) Просторије које су намијењене за посјетиоце робних кућа издвајају се од складишних и административних просторија као посебни пожарни сектори.

(2) Продајне етаже веће од 1500 m² издвајају се у пожарне секторе са најмање два заштићена степеништа, а уколико су продајне етаже повезане ескалаторима, исти су опремљени тако да се у случају пожара етаже пожарно издвајају (преграде у виду ролетни које затварају пут пламена и дима).

(3) Продавнице веће од 500 m² у великим пословним зградама издвајају се као посебан пожарни сектор.

(4) Покривени тржни центри атријумског типа са више локала дијеле се на пожарне секторе површине до 800 m² не рачунајући површину атријума.

6.3.8 Музеји, архиви и велике библиотеке

Члан 23.

(1) Музејски и архивски депои са горивим садржајима (слике, скулптуре од дрвета, књиге и сл.) и техничке просторије (котловница, топлотна подстаница и др.) смјештају се у подрумским етажама и издвајају се као посебни пожарни сектори.

(2) Одјељење конзервације, библиотека ријетких књига и административни блок издвајају се као посебни пожарни сектори.

(3) Изложбени простор се дијели на пожарне секторе који нису већи од 2000 m², са вратима која су отворена (затварају се на импулс из централног уређаја за надзор пожара).

(4) Степен отпорности према пожару за регионалне установе најмање је IV, а за националне установе нормално V.

6.3.9 Клинике и болнице

Члан 24.

(1) Клинике и болнице граде се обично као зграде висине до 15 m.

(2) Зграде које су више од 15 m, а ниже од 22 m, обично се граде за потребе администрације, истраживања и амбуланте у коју долазе покретна лица која могу у сваком тренутку да

напусте зграду, под условом да је амбуланта смјештена на етажи нижој од 15 m.

(3) Стационари клиника и болница граде се као павиљони повезани подземним и надземним пасарелама, са централним блоком у којем су амбуланте, лабораторије, операционе сале и сале са дијагностичком и терапијском опремом.

(4) У пасарелама из става 3. овог члана нема горивих материјала.

(5) Пожарни сектори у стационару су површине до 1000 m².

(6) Клинике и болнице које су висине до 15 m имају најмање IV степен отпорности према пожару, а које су у вишим зградама имају V степен отпорности.

(7) Техничке просторије (котловница, дизел-агрегат, просторија са акумулаторима, инверторско постројење, хидростаница, праоница и др.) групишу се у посебан пожарни сегмент.

6.3.10 Спортски објекти и хале мјешовите намјене (концерт, сајма и сл.)

Члан 25.

(1) Спортске хале за више од 300 посјетилаца са путевима за комуникацију издвајају се као пожарни сектор у односу на административне и техничке садржаје.

(2) Спортске и сличне хале које немају класичну таваницу, имају кровну конструкцију чија отпорност према пожару одговара отпорности за међуспратне конструкције или је мања само за једну вриједност отпорности.

6.3.11 Гараже

Члан 26.

(1) Гаража за више од пет возила у стамбеној, пословној или јавној згради издваја се као пожарни сектор.

(2) Једноетажна сутеренска или надземна гаража издваја се зидовима и међуспратним конструкцијама отпорним према пожару најмање 60 минута.

(3) За вишеетажне подземне гараже степен отпорности према пожару је V (велика отпорност), а за једноетажне подземне и вишеетажне надземне гараже је IV.

(4) Гараже које се налазе испод стамбених, пословних или јавних зграда и имају са истима везу преко заједничког степеништа су посебан пожарни сектор, а код наведених гаража са преко 500 m² до степеништа се долази кроз тампон просторију.

(5) Сутеренске и подземне гараже до 500 m² имају природно испуштање дима насталог у пожару преко надземних кућица са жалузинама.

(6) Подземне гараже са корисном површином већом од 1.500 m² (велике гараже) имају природно испуштање дима насталог у пожару (преко жалузина, шахтова и сл.), вентилационе уређаје за извлачење дима и отворе за надокнаду ваздуха.

(7) Отвори (жалузина, клапна и сл.) за надокнаду ваздуха система за одвођење дима насталог у току пожара су довољно свијетлог пресека и пројектовани на начин да омогућавају брзину струјања мању од 1 m/s за потребан проток свјежег ваздуха.

(8) Дужина димног сектора (Lds) у гаражи није већа од 40 m, а димни сектор има висину димне зоне (hds) најмање 0,75 m.

(9) Сваки димни сектор има најмање један отвор за испуштање дима, односно један канал са вентилатором за извлачење дима и један отвор за надокнаду ваздуха.

(10) Технички захтјеви за заштиту гаража за путничке аутомобиле који нису прописани овим правилником одређују се у складу са Правилником о техничким захтјевима за заштиту гаража за путничке аутомобиле од пожара и експлозија („Службени гласник Републике Српске“, број 19/10).

(11) Пожарно издвајање подземне гараже и приказ подјеле на димне секторе, приказани су на Скици 7. – Пожарно издвајање подземне гараже и приказ подјеле на димне секторе, испуштање и извлачење дима, која се налази у Прилогу 9. и чини саставни дио овог правилника.

6.4. Одређивање основних архитектонско-грађевинских перформанси зграде потребних за успјешно гашење и евакуацију у случају пожара

Члан 27.

(1) Стамбене, јавне и пословне зграде пројектују се и изграђују на начин да омогуће безбједну евакуацију у случају пожара и да конструкција зграде очува цјеловитост и носивост у вријеме припреме ватрогасне интервенције, па до пуног ангажовања исте.

(2) Зграде типа ИЈЗ и ИЈЗ имају на спољашњем зиду посебно степениште са дохватом на 4 m, тако да ватрогасац брзо доспијева на кров, а на лименом кровном покривачу у сваком пожарном сектору тавана или поткровља постоје кровни прозори или жалузине који се лако отварају и са спољашње стране ради одвођења дима у току пожара.

(3) Цјеловитост и носивост носећих конструкција зграда задржавају постојаност најмање 30 минута, како би се створили услови за спасавање лица која се нису самостално евакуисала.

6.4.1 Евакуација

Члан 28.

(1) У смислу овог правилника, евакуација подразумијева пребацивање лица у случају опасности од угроженог мјеста до безбједног мјеста.

(2) Анализа евакуације подразумијева анализирање евакуације приликом чега се обухватају сва лица која бораве у згради и лица која номинално могу да се нађу у згради (инвеститори, власници или корисници пословне или јавне зграде одређују номинални број лица која као гости долазе у зграду, односно поједине просторије, а број лица у згради се одређује према номиналним капацитетима појединих просторија и условима да се оствари кретање лица без загушивања које је веће од три лица по m² површине пода било гдје на коридорима за евакуацију).

6.4.2 Вријеме евакуације, вријеме припреме за евакуацију и вријеме евакуисања

Члан 29.

(1) Вријеме евакуације (te) у смислу овог правилника је вријеме припреме за евакуацију и вријеме кретања од полазног мјеста (ПМ) до безбједног мјеста (БМ)

(2) Вријеме припреме за евакуацију је вријеме од тренутка када лице које ће се евакуисати сазна да је настао пожар који може да угрози живот, па до тренутка напуштања просторије боравка.

(3) Приликом пројектовања се узима у обзир вријеме из става 2. овог члана и износи:

а) за стамбене објекте најмање десет минута,

б) за пословне објекте најмање пет минута и

в) за јавне објекте најмање три минута, осим за стадионе и спортске хале, за које износи два минута.

(4) Вријеме евакуисања (tk), у смислу овог правилника је вријеме кретања од полазног мјеста (ПМ) до безбједног мјеста (БМ).

6.4.3 Брзина кретања при евакуацији

Члан 30.

(1) Брзина евакуације (ve), у смислу овог правилника је пројектна вриједност брзине кретања лица кроз коридор евакуације.

(2) Пројектна брзина неометаног кретања (vo) лица на равном поду износи 1,5 m/s.

(3) Брзина кретања при евакуацији се смањује услед груписања лица пред сужењем коридора, скретањем коридора, на степеништу, у ескалатору и сл.

(4) Пројектна брзина ометаног кретања (ve) представља производ брзине неометаног кретања и фактора успоравања (u), а рачуна се по формули: $ve = u \times v_0$, при чему је:

а) $u = 0,8$ за кретање низ степениште и

б) $u = 0,6 - 0,05 d$ за кретање уз степениште, где је d број фиктивних етажа од по три метра (за подземну гаражу на коти -12,0 m, степениште до које 0 има 4 етаже, па је $u = 0,4$, где је $u = 0,9$ за кретање низ рампу, $u = 0,7 - 0,05 d$ за кретање уз рампу).

(5) При наиласку на сужење коридора или врата чији је отвор мањи од 1 m за 10 до 40 лица или врата чији је отвор мањи од 1,6 m за 40 до 200 лица пројектно вријеме задржавања износи 3 s за сваких 10 лица.

(6) За свако скретање под углом већим од 30°, а мањим од 60° и наилажење на степениште или рампу, вријеме задржавања износи 2 s на сваких 10 лица, а за свако скретање под углом већим од 60° и наилажење на ескалатор у покрету потребно је додатних 5 s на сваких 10 лица.

6.4.4 Етапе евакуације

Члан 31.

(1) Етапе евакуације су следеће:

а) I етапа од полазног мјеста (ПМ) до првог излаза (ПИ - ПИ је КИ за просторије са директним изласком),

б) II етапа од првог излаза (ПИ) до етажног излаза (ЕИ - ЕИ је обично КИ за приземне зграде),

в) III етапа од етажног излаза (ЕИ) до крајњег излаза (КИ) и

г) IV етапа од крајњег излаза (КИ) до безбједног мјеста.

(2) Кретање лица у I етапи евакуације завршава се за 30 s у свим стамбеним, пословним и јавним зградама, осим у случајевима када се сједи у столицама које су у дужим редовима и неким специфичним просторијама, као што су:

а) биоскопи, позоришта, амфитеатри до 200 лица, гдје се кретање лица завршава за 60 s,

б) биоскопи, позоришта, амфитеатри за више од 200, а мање од 600 лица, гдје се кретање лица завршава за 120 s,

в) биоскопи, позоришта, амфитеатри за више од 600, а мање од 2000 лица, гдје се кретање лица завршава за 180 s и

г) спортске и друге сцене за више од 2000 лица, гдје се кретање лица завршава за 240 s.

(3) Кретање лица у II етапи евакуације завршава се за мање од 60 s.

(4) Кретање лица у III етапи завршава се за мање од 180 s.

6.4.5 Коридори евакуације

Члан 32.

(1) Коридор евакуације (КЕ), у смислу овог правилника, подразумијева грађевинске конструкције зграде којима се ограничавају просторије за комуникацију (ходници, тампон-просторије, степеништа, вјетробрани просторија, улаз и сл.) и спречава продор пламена и дима из просторија за боравак.

(2) Коридори за евакуацију су прегледни, без сувишних скретања, са промјенама смјера под углом мањим од 90° (осим на степеништу) и без препрека (виших прагова, вишећих и конзолно окачених предмета).

(3) Зграде класе ИПЗ, НПЗ, ИЈЗ и НЈЗ ако су у класи Р4 до Р7, имају алтернативне коридоре за евакуацију, односно ходнике који воде до алтернативних етажних излаза (ЕИ) и даље до алтернативних крајњих излаза (КИ).

(4) Ширина ходника није мања од 1,2 m, а ширина степеништа није мања од 1 m, односно 1,2 m (ако је за пожарни сегмент то једино степениште), гдје потребна ширина зависи од броја лица која ће се по потреби евакуисати наведеним коридором за евакуацију.

6.4.6 Путеви за евакуацију

Члан 33.

(1) Путеви за евакуацију до првог излаза су довољно кратки да се евакуација из дијела угроженог простора оствари прије него што настане дуже директно излагање лица ватри и диму или прије него што ватра и дим запријече излаз или излазе.

(2) Ради избјегавања ситуације у којој је први излаз запријечен, у већим просторијама се предвиђа одређени број алтернативних првих излаза (АПИ) и дужина путева евакуације до истих, односно:

а) за више од 50, а мање од 300 лица у просторији постоје два алтернативна прва излаза,

б) за више од 300, а мање од 600 лица постоје три алтернативна прва излаза и

в) за више од 600, а мање од 2000 лица постоје четири алтернативна прва излаза.

(3) На сваких 2000 лица (када има преко 2000 лица) постоји још један први излаз.

(4) Врата првих излаза која нису и крајњи излаз (КИ) затварају се аутоматски после проласка лица како би се спријечило продирање дима у ходник.

(5) Први излази станова, учионица и сличних просторија чија се врата често отварају, као и техничких просторија које нису намијењене за боравак (које су најчешће закључане), обично се не опремају уређајима за аутоматско затварање врата.

(6) Алтернативни први излази у већој просторији, дужина пута до првог излаза, те број излаза и размак истих, приказани су на Скици 8. - Алтернативни први излаз у већој просторији, дужина пута до првог излаза, број излаза и размак истих, која се налази у Прилогу 11. и чини саставни дио овог правилника.

Члан 34.

(1) Растојање од првог излаза до етажног излаза није веће од 30 m у надземним и 25 m у подземним етажама.

(2) За зграде које немају етажни излаз растојање од првог излаза до степеништа износи највише 10 m.

(3) Минимална ширина отвора врата (Б) просторије у коју улази само једно лице износи 0,62 m (WC, остава), за просторију за два лица (купатило, кухиња) ширина отвора врата износи најмање 0,72 m, а за више од два лица (собе и сл.) ширина отвора врата износи најмање 0,82 m.

(4) Минимална ширина отвора врата станова, канцеларија и сличних просторија у којима борави до 10 лица износи 0,92 m.

(5) Минимална ширина отвора врата просторија у којима борави више од 10, а мање од 50 лица износи 1 m.

(6) Висина врата на свим коридорима за евакуацију износи најмање 200 cm, а у јавним зградама висина врата износи најмање 205 cm.

(7) За просторије у којима борави више од 50, а мање од 100 лица, уграђују се двокрилна врата или двоја врата која су довољно раздвојена.

(8) За просторије у којима борави више од 100 лица, уграђује се више двокрилних и/или једнокрилних врата, а први и етажни излаз нису у виду клизних или обртних врата.

(9) Алтернативни путеви евакуације и дио ходника без излаза у стамбеним и пословним објектима, приказани су на Скици 9. - Алтернативни путеви евакуације и дио ходника без излаза у стамбеним и пословним објектима, која се налази у Прилогу 12. и чини саставни дио овог правилника.

Члан 35.

(1) Степеништа испод гледалишта у стадионима, спортским, концертним и сличним дворанама имају нагиб до 40°.

(2) Размази између редова сједишта (р) су прорачунати тако да кад се сједиште обори у положај за сједење, до наслона сједишта које је испред, размак буде већи или једнак 35cm увећан $N/2$ (мјерено хоризонтално, гдје је N број спојених сједишта у том реду), а рачуна се по формули $p > 35 + N/2$ cm и износи највише 48,5 cm.

(3) У реду сједишта гдје је прописан само један пролаз (крајње сједиште у реду постављено је близу зида) може бити највише 12 сједишта, а најмања мјера (р) износи 40 cm.

(4) Због замора лица и потребе да се предвиди пролажење и мимоилажење лица, димензије степеништа одређују се у складу са Табелом број 4. - Капацитет степеница, која се налази у Прилогу 13. и чини саставни дио овог правилника.

(5) Први излаз, број сједишта у реду, размак између редова и других елемената евакуације за већа гледалишта, приказани су на Скици 10. - Први излази, број сједишта у реду, размаци између редова и други елементи евакуације за већа гледалишта, која се налази у Прилогу 14. и чини саставни дио овог правилника.

(6) Степеништа имају праве краке, а могу се изводити и завојна степеништа са унутрашњим цилиндром од најмање 2,5 m, тако да је дубина газишта најмање 25 cm са радијусом већим од 1,4 m од осе цилиндра.

(7) Изузетно, као веза двије етаже у стану или продавници, сервису, радионици и сл. (гдје другу етажу користе највише три лица) користе се и спирална степеништа са унутрашњим цилиндром од 0,3 m, ако се на газишту постижу дубине од најмање 25 cm.

(8) На крајњем излазу пословног објекта класа ПЗ, П4 и П5 могу се користити основна евакуациона врата, обртна или клизна, са могућношћу закретања крила примјеном силе која није већа од 150 N, на радијусу који није мањи од 1 m, ако на растојању до 10 m постоје друга алтернативна заокретна врата.

6.4.7 Прорачун евакуације

Члан 36.

(1) Прорачуном евакуације провјерава се вријеме евакуације и пролазност коридора за евакуацију.

(2) Приликом кретања дуж коридора за евакуацију од стварне ширине пода одузима се растојање од 15 cm од зидова и бочних препрека (ормара у ходнику, хидраната и сл.).

(3) За анализу евакуације потребно је да се по етажама на цртежима прикаже број лица која се налазе у коридору за евакуацију.

(4) За прорачун потребног броја евакуационих излаза и димензија истих важан фактор је специфична пропусна моћ (СПМ), која показује број лица која могу да прођу кроз пролаз или излаз одређене ширине у току једне минуте.

(5) За одређену ширину пролаза специфична пропусна моћ (СПМ) износи:

а) за ширину пролаза од 0,9 m специфична пропусна моћ (СПМ) износи 48 до 62 лица по метру у минути (лица/m/min),

б) за ширину од 1,40 m специфична пропусна моћ (СПМ) износи 78 до 90 лица по метру у минути (лица/m/min) и

в) за ширину 1,80 m специфична пропусна моћ (СПМ) износи 98 до 108 лица по метру у минути (лица/m/min).

(6) Веће вриједности специфичне пропусне моћи (СПМ) усвајају се за дјецу од 5 до 15 година, а мање вриједности за одрасла лица, слабије покретна лица и лица која се воде (мала дјеца, инвалиди, слабовидна лица и сл.).

(7) Ефективна ширина канала и оптерећеност пута за евакуацију приказани су на Скици 11. - Ефективна ширина канала и оптерећеност пута за евакуацију, која се налази у Прилогу 15. и чини саставни дио овог правилника.

Члан 37.

(1) Спољна степеништа за евакуацију и прилаз ватрогасаца изводе се за зграде висине преко 15 m, како би се остварило потребно растојање од првог излаза (ПИ) до етажног излаза (ЕИ) у случајевима гдје је изградња другог степеништа немогућа без великих интервенција на околним објектима (приликом доградње и реконструкције зграда).

(2) Спољна степеништа се изграђују од негоривих материјала на мјесту заштићеном од ватре, кише или снијега.

(3) Примјена спољних пожарних степеништа приказана је на Скици 12. - Примјена спољних пожарних степеништа, која се налази у Прилогу 16. и чини саставни дио овог правилника.

III - ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 38.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: С/М-020-186
15. јула 2013. године
Бања Лука

Министар,
Радислав Јовичић, с.р.

Прилог 1.

Табела број 1. - Веза СОП и отпорности према пожару F [h] конструкција

Врста конструкције	Метода испитивања према стандарду	Положај	Степен отпорности према пожару (СОП) Отпорност према пожару елемената/конструкција зграде [h]				
			I (НО)	II (МО)	III (СО)	IV (ВО)	V (ВО)
Носећи зид	ЈУС У.Ј1.090	Унутар пожарних сектора	1/4	1/2	1	1,5	2
Стуб	ЈУС У.Ј1.100		1/4	1/2	1	1,5	2
Греда	ЈУС У.Ј1.114		-	1/4	1/2	1	1,5
Међуспратна конструкција	ЈУС У.Ј1.110		-	1/4	1/2	1	1,5
Неносећи зид	ЈУС У.Ј1.090		-	1/4	1/2	1/2	1
Кровна конструкција	/	/	-	1/4	1/2	1/2	1
Зид	ЈУС У.Ј1.092	На граници пожарних сектора	1/4	1	1,5	2	3
Међуспратна конструкција	ЈУС У.Ј1.110		1/4	1/2	1	1,5	2

Врата и клапне до 3,6 m ²	ЈУС У.Ј1.160		1/4	1/4	1/2	1	1,5
Врата > 3,6 m ²	ЈУС У.Ј1.160		1/4	1/2	1	1,5	2
Конструкција евакуационог пута		/	негорив материјал	1/2	1/2	1	1,5
Фасадни зид	ЈУС У.Ј1.092	Спољне конструкције	-	1/2	1/2	1	1
Кровни покривач	ЈУС У.Ј1.140		-	1/4	1/2	3/4	1

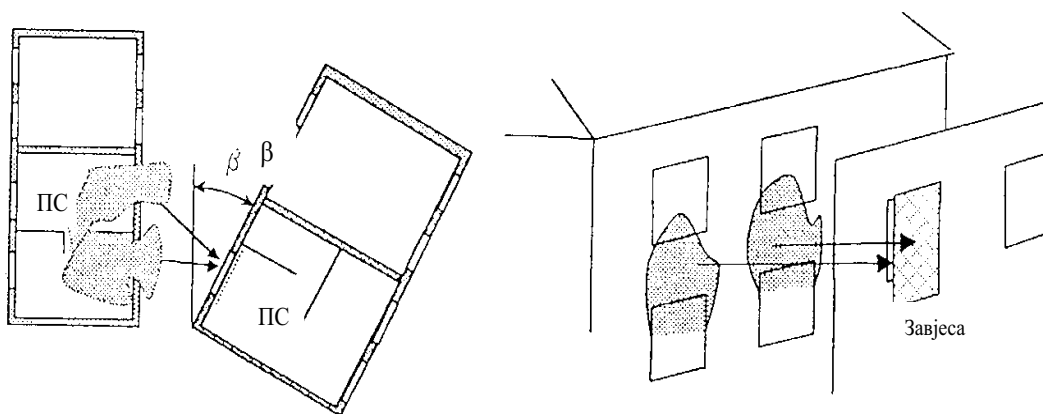
НАПОМЕНА: Отпорност према пожару конструкција може се изражавати и у минутима (F90 за отпорност према пожару од 90 минута).

Прилог 2.

Табела број 2. - Утицај броја лица у пожарном сектору и површине пожарног сектора

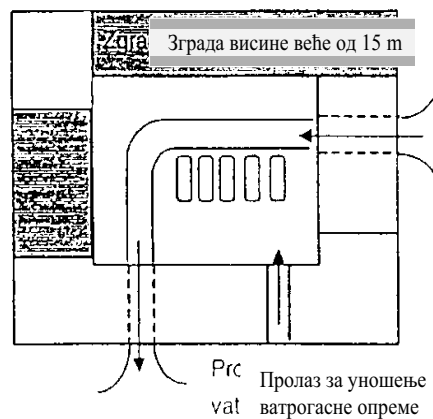
Број лица	до 20	21 до 50	51 до 100	101 до 300	301 до 700	701 до 1500	1501 и више
Класа П	П1	П2	П3	П4	П5	П6	П7
A [m ²]	< 400	< 800	< 1200	< 1600	< 2000	< 2500	< 3000

Прилог 3.



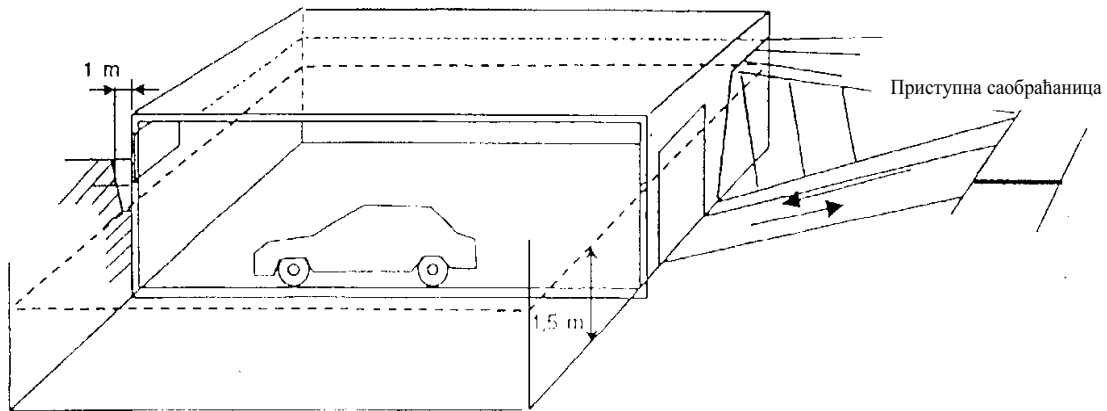
Скица 1. – Зрачење пламена

Прилог 4.



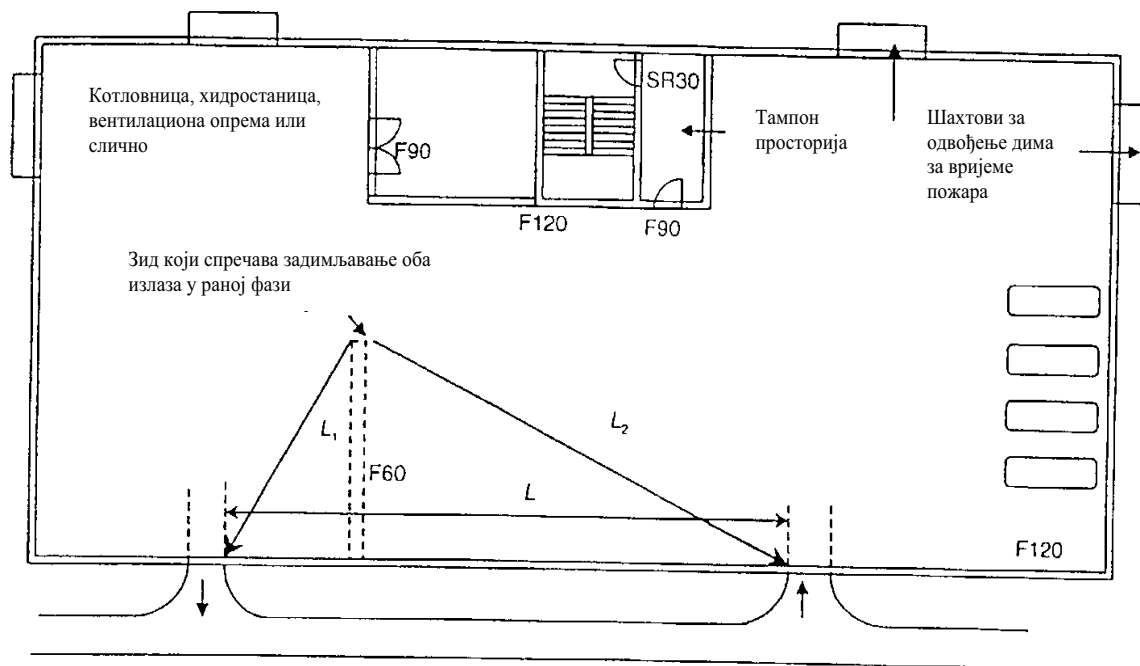
Скица 2. – Улази и излази у дворниште блока зграда

Прилог 5.



Скица 3. – Подземна гаража (попечни пресјек)

Прилог 6.



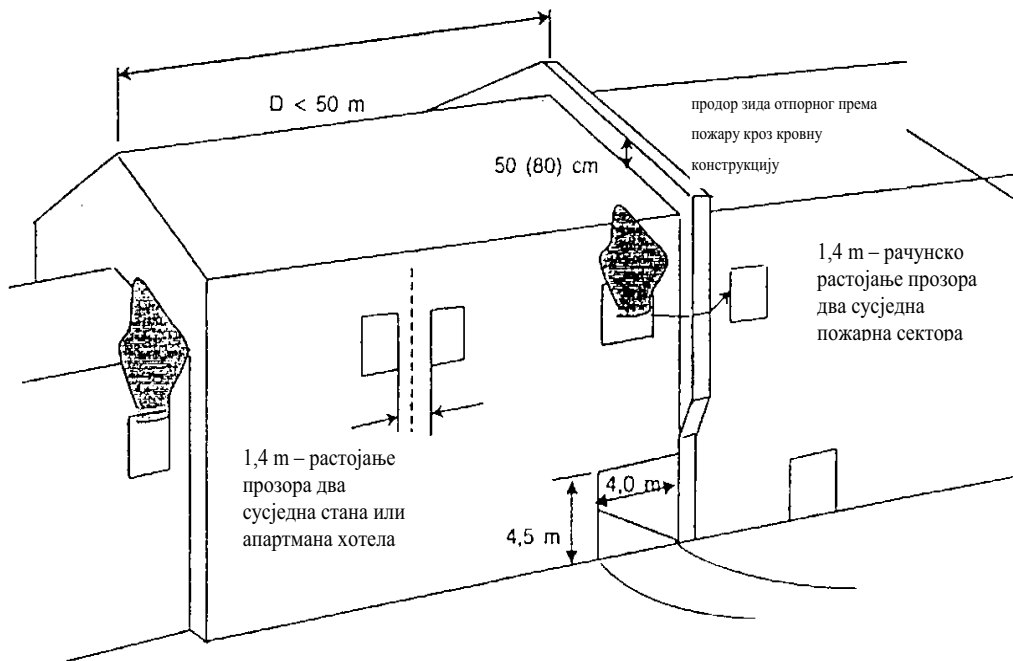
Скица 4. – Растојање између два излаза/улаза у гаражу IV степена отпорности према пожару

Прилог 7.

Табела број 3. - Основна вриједност СОП

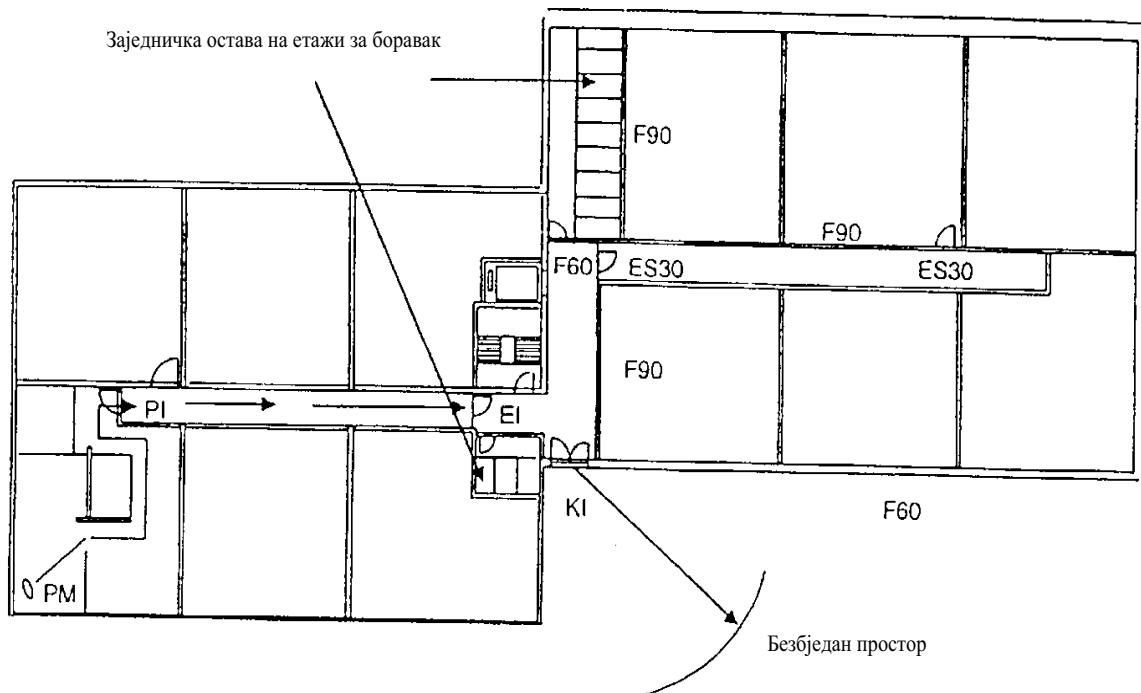
Зграда	ИС1	НС1	ИС2	НС2	ИС3	НС3	ИП1	НП1 ИЈ1	ИП2 НЈ1	НП2 ИЈ2	ИП3 НЈ2	НП3 ИЈ3	НЈ3
П1	II	II	III	III	III	IV	II	II	II	III	III	IV	IV
П2	II	III	III	III	IV	IV	II	II	III	III	IV	IV	IV
П3	III	III	III	IV	IV	IV	II	II	IV	IV	IV	IV	IV
П4	III	III	IV	IV	IV	IV	III	III	IV	IV	IV	IV	IV
П5	IV	IV	IV	IV	IV	IV	III	III	IV	IV	IV	IV	V
П6	IV	IV	IV	IV	IV	IV	IV	IV	IV	IV	IV	IV	V
П7	IV	IV	IV	IV	IV	IV	IV	IV	IV	IV	V	V	V

Прилог 8.



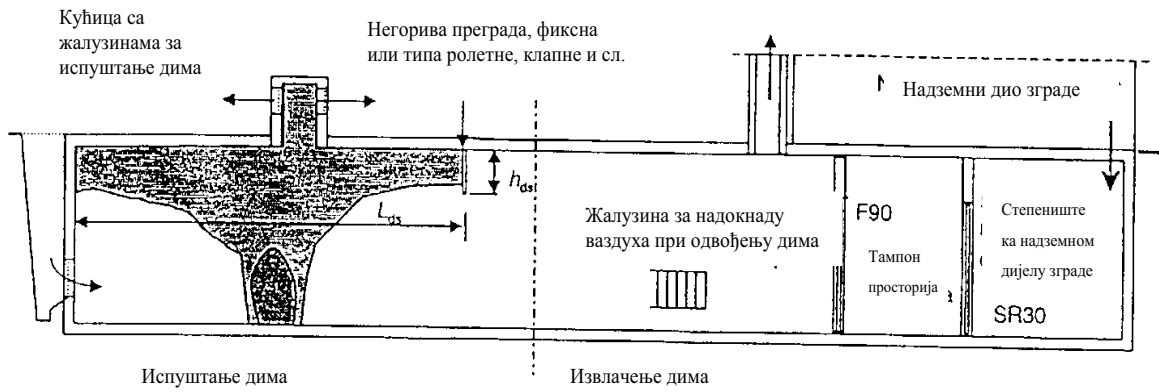
Скица 5. – Постављање зида који пресијеча кров или поткровље и спречава пренос пожара преко прозора

Прилог 9.



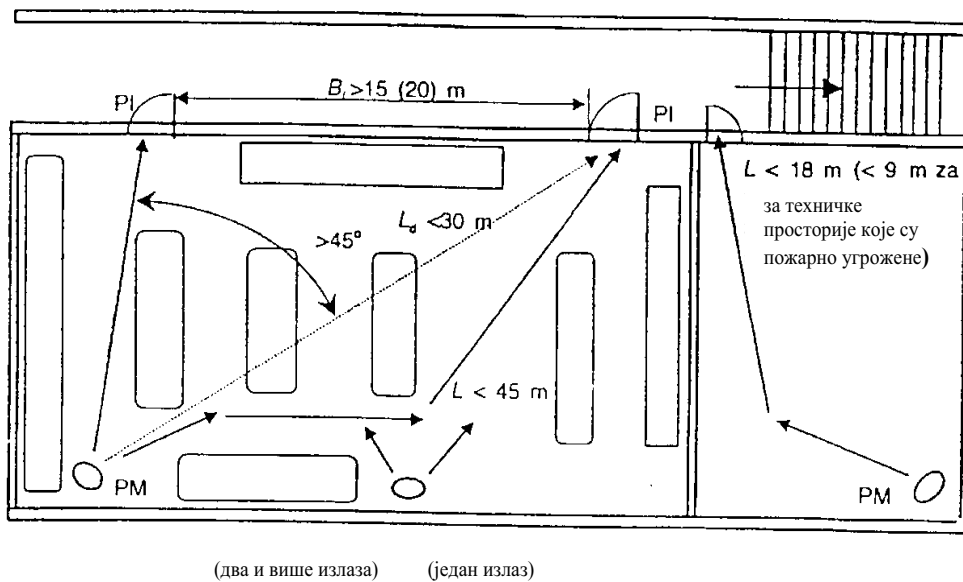
Скица 6. – Принцип заштите степеништа и дијела стамбеног простора од дима при пожару и дијелови просторије предвиђени за евакуацију

Прилог 10.



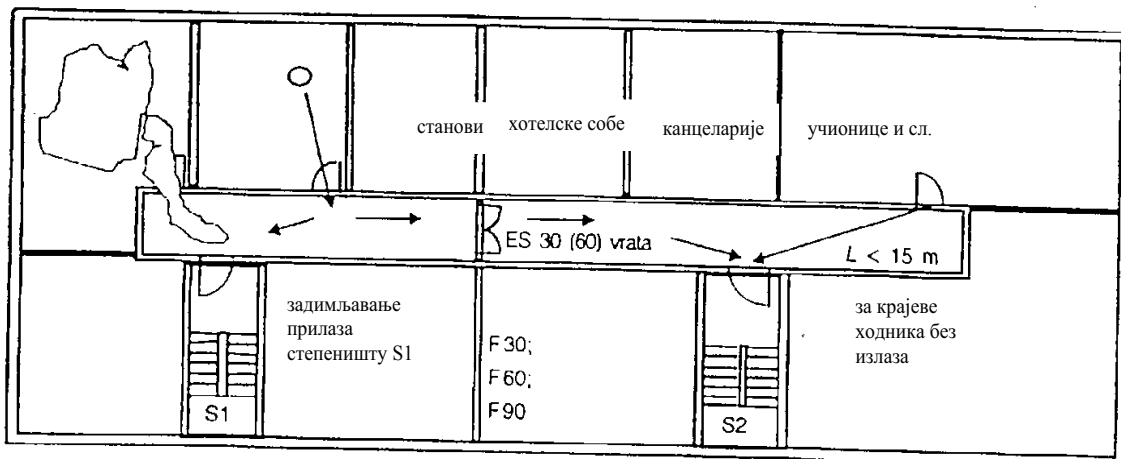
Скица 7. – Пожарно издвајање подземне гараже и приказ подјеле на димне секторе, испуштање и извлачење дима

Прилог 11.



Скица 8. – Алтернативни први излаз у већој просторији (продавница, библиотека и сличне просторије са непокретном опремом као што су ормани, сталаже и сл.), дужина пута до првог излаза, број излаза и размак истих

Прилог 12.



Скица 9. – Алтернативни путеви евакуације и дио ходника без излаза у стамбеним и пословним објектима

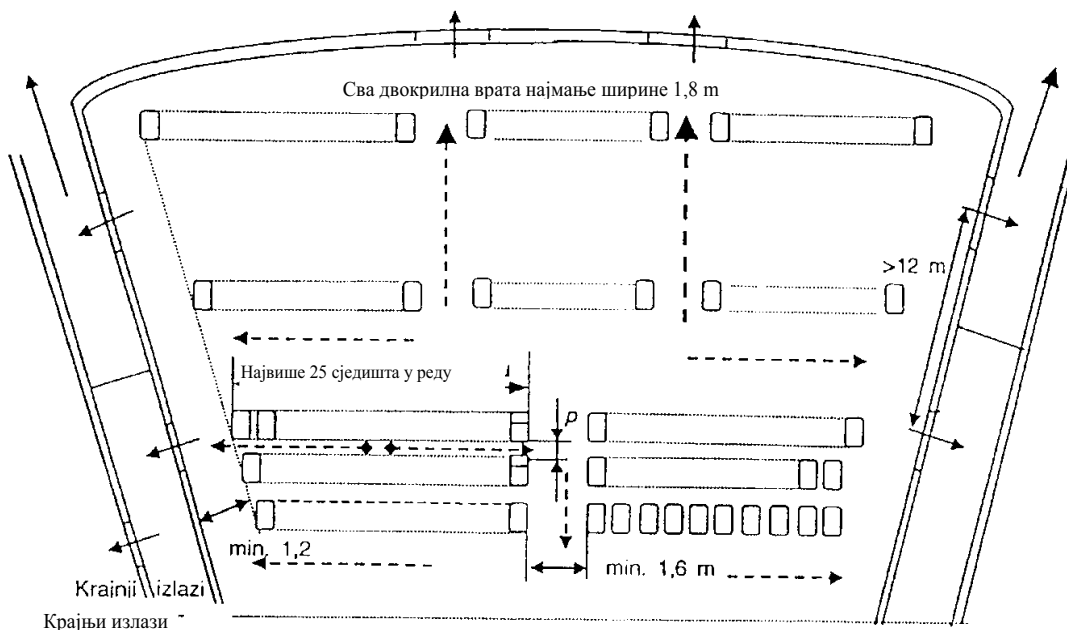
Прилог 13.

Табела број 4. - Капацитет степеница (највећи број лица која користе једно степениште одређене ширине)

Број етажа које повезује	Ширина степеништа, у метрима (највећи број лица која користе једно степениште)								
	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8
1	150	220	240	260	280	300	320	340	360
2	190	260	285	310	335	360	385	410	435
3	230	300	330	360	390	420	450	480	510
4	270	340	370	410	445	480	515	550	585
5	310	380	420	460	500	540	580	620	660
6	350	420	465	510	555	600	645	690	735
7	390	460	510	560	610	660	710	760	810
8	430	500	555	610	665	720	775	830	885
9	470	540	600	660	720	780	840	900	960
10	510	580	645	710	775	840	905	970	1035

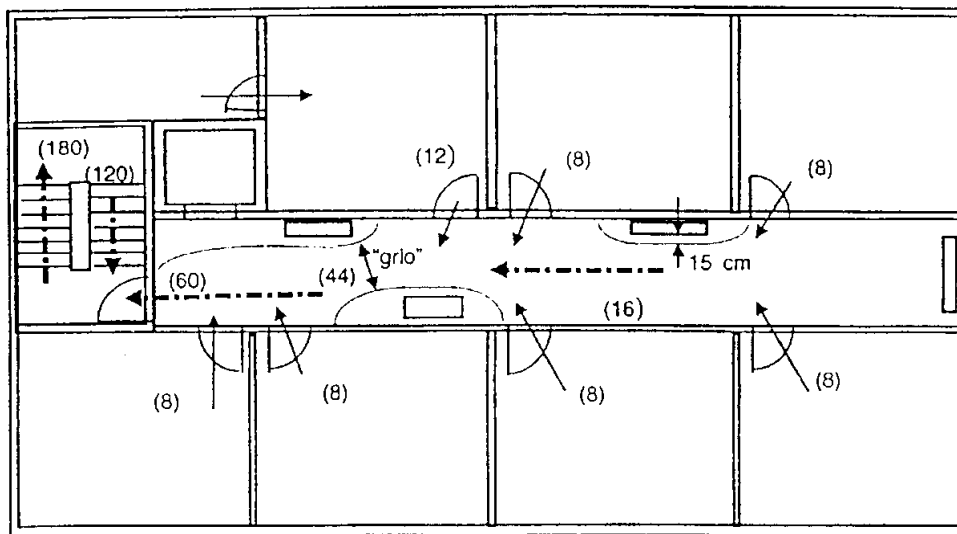
Капацитет степеница које опслужују више од 10 спратова може се добити линеарном екстраполацијом.

Прилог 14.



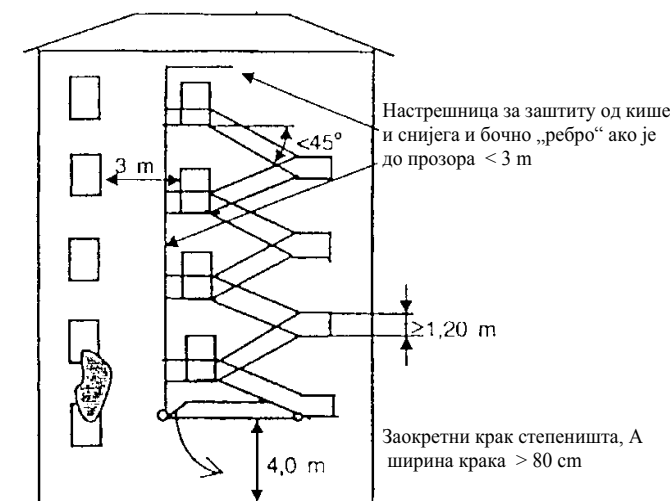
Скица 10. - Први излази, број сједишта у реду, размаци између редова и други елементи евакуације за већа гледалишта

Прилог 15.



Скица 11. - Ефективна ширина канала и оптерећеност пута за евакуацију (120 лица са горњих спратова)

Прилог 16.



Скица 12. – Примјена спољних пожарних степеништа

1143

На основу чл. 51. и 52. Закона о унутрашњим пословима ("Службени гласник Републике Српске", број 4/12) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар унутрашњих послова доноси

П РА В И Л Н И К**О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О СЕЛЕКЦИЈИ И ИЗБОРУ КАНДИДАТА ЗА КАДЕТЕ ОСНОВНЕ ПОЛИЦИЈСКЕ ОБУКЕ ПРВОГ НИВОА У ЈЕДИНИЦИ ЗА ОСНОВНУ ОБУКУ - ПОЛИЦИЈСКОЈ АКАДЕМИЈИ**

Члан 1.

У Правилнику о селекцији и избору кандидата за кадете основне полицијске обуке првог нивоа у Јединици за основну обуку – Полицијској академији ("Службени гласник Републике Српске", број 79/12) у члану 4. став 3. тачка б) брише се.

Члан 2.

У члану 7. став 3. ријечи: "Стручна служба Полицијске академије" замјењују се ријечима: "Централна комисија".

Члан 3.

У члану 8. став 5. мијења се и гласи:

"(5) Практични дио тестирања састоји се од провјере моторичких способности кандидата у складу са Критеријумима за спровођење поступка селекције кандидата за кадете основне полицијске обуке првог нивоа у Јединици за основну обуку – Полицијској академији, а који чине саставни дио овог правилника (у даљем тексту: Критеријуми)".

Члан 4.

(1) У члану 9. став 4. мијења се и гласи:

"(4) Централна комисија обједињава резултате кандидата постигнуте на тестирању из ст. 1, 2. и 3. овог члана са резултатима из општег успеха постигнутог у средњој школи, сачињава листу кандидата који су задовољили Критеријуме, а у складу са текстом објављеног конкурса сачињава и листе успјешности кандидата по центрима јавне безбједности и објављује их на огласној табли Полицијске академије и интернет страници Управе".

(2) У истом члану у ставу 5. после ријечи: "кандидата" додају се ријечи: "из става 4. овог члана".

Члан 5.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: С/М-020-247
24. јула 2013. године
Бања Лука

Министар,
Радислав Јовичић, с.р.

1144

На основу члана 17. Закона о предшколском васпитању и образовању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 119/08 и 1/12) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10 и 24/12), министар просвјете и културе доноси

П РА В И Л Н И К**О ПЕДАГОШКИМ СТАНДАРДИМА И НОРМАТИВИМА ЗА ОБЛАСТ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА**

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником утврђују се просторни, материјални и други стандарди, нормативи и критеријуми који треба да буду испуњени за оснивање предшколских установа и центара за игру и дружење дјецe (у даљем тексту: центри) у Републици Српској (у даљем тексту: Република), а у циљу обављања квалитетног васпитно-образовног рада и успјешног остваривања циљева и задатака у предшколским установама и центрима.

Члан 2.

(1) Јединствени стандарди и нормативи примјењују се у свим регистрованим предшколским установама које су, на основу члана 13. став 1. Закона о предшколском васпитању и образовању (у даљем тексту: Закон), добиле рјешење о одобрењу за рад предшколске установе.

(2) Јединствени стандарди и нормативи примјењују се у оквиру предшколске установе у организационим јединицама – дјечијим вртићима (у даљем тексту: вртићи), клубовима за дјецу, групама за игру – играоницама и вртићима у природи.

(3) Предшколске установе и центри приликом оснивања морају испуњавати услове у погледу простора и за послених лица у складу са овим правилником.

(4) Свака предшколска установа и центар прилагођава своју дјелатност јединственим стандардима и нормативима и континуирано побољшава квалитет своје основне дјелатности.

Члан 3.

(1) За васпитање и образовање, његу, заштиту дјете, подстицање интересовања и развијања способности дјете, те квалитетног испуњавања слободног времена могу се, у складу са Законом, основати предшколске установе:

а) "дјечији вртићи" – установе у којима се остварују програми предшколског васпитања и образовања кроз услугу цјелодневног, полудневног или краћег и повремених програма за дјецу од шест мјесеци до поласка у школу,

б) "клубови за дјецу" – установе са различитим програмским садржајима: спортским, музичким, ликовним, драмским, фолклорним, језичким и комуникацијским, информатичким, рекреативним и слично,

в) "групе за игру" – играонице, установе које се оснивају у градским и сеоским подручјима за потребе дружења и игре дјете млађе од пет година и

г) "дјечији вртић у природи" – установе за подстицање интересовања и развијања способности, одмор и рекреацију предшколске дјете.

(2) Клубови за дјецу, групе за игру – играонице и вртић у природи организују се у прилагођеном породичном простору или простору који обезбјеђује оснивач.

(3) Оснивање предшколских установа врши се у складу са чланом 11. Закона.

Члан 4.

(1) Јединствени стандарди и нормативи усклађени су са најбољим интересом дјетета о којем се брину у предшколској установи и центру, те потребама и етиком професије из области предшколског васпитања и образовања.

(2) Јединствени стандарди и нормативи отворени су за индивидуалне и тимске одлуке запослених у оквиру предшколских установа и центара, а зависе од могућности оснивача.

Члан 5.

Јединствени стандарди и нормативи који треба да се поштују у погледу простора и опреме односе се на постојање адекватног:

а) објекта предшколске установе и центра са просторијама за развој, игру и рано учење дјете,

б) вањског простора предшколске установе и центра,

в) унутрашњег простора предшколске установе и центра,

г) осигурања безбједности боравка дјете и одраслих у објектима предшколске установе и центра,

д) материјала за рано учење, опреме и играчака,

ђ) простора за припрему хране и простора за ручавање,

е) простора за спавање и одмор,

ж) простора за одржавање личне хигијене и

з) простора за управу, простора за васпитаче, стручне сараднике и асистенте за инклузију (у даљем тексту: васпитно-образовни радници), простора за сараднике и осталог простора.

II - ОСНИВАЊЕ И РАД ЦЕНТАРА

Члан 6.

(1) За потребе игре и дружења дјете могу се основати центри за игру и дружење дјете у оквиру отворених и затворених простора као што су тржни центри, паркови и друге јавне површине.

(2) Центри се могу формирати у затвореном и на отвореном простору.

(3) Центри у затвореном могу бити у простору који се може налазити у склопу тржних центара и осталих јавних површина у којима дјете уз присуство родитеља бораве краћи период (у даљем тексту: простор за игру).

(4) Центри се могу формирати и у просторима у којима ће се организовати дружење дјете (забаве, рођендани) уз присуство запосленог лица (у даљем тексту: рођендаонице).

Члан 7.

(1) Испуњеност услова за оснивање и почетак рада центара из члана 6. овог правилника рјешењем утврђује надлежни орган јединице локалне самоуправе у складу са овим правилником.

(2) Центри из члана 6. овог правилника немају статус предшколске установе.

Члан 8.

(1) Подносилац захтјева за оснивање центра је дужан надлежном органу за издавање Рјешења за обављање дјелатности из члана 21. став 5. Закона доставити овјерену писмену изјаву о испуњености услова прописаних овим правилником.

(2) Оснивање центра врши се у складу са чланом 10. став 4. Закона.

Члан 9.

(1) Дјете у центру могу боравити у пратњи родитеља или без пратње родитеља.

(2) Дјете без пратње родитеља бораве у центру под пуном бригом и надзором запослене особе.

Члан 10.

Запослени у центру могу бити лица која имају најмање завршену средњу школу и испуњавају опште услове за заснивање радног односа у складу са прописима којима се регулишу радно-правни односи.

Члан 11.

Пушење у центрима се регулише прописима којима се уређује употреба дуванских производа на јавним мјестима.

Члан 12.

У центар није допуштено уношење животиња и оштрих предмета, те осталих предмета који угрожавају безбједност и сигуран боравак дјете у центру.

III - ОБЈЕКТИ ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА И ЦЕНТАРА

Члан 13.

Објекат предшколске установе је архитектонска и грађевинска цјелина, прилагођена за извођење различитих васпитно-образовних активности, најближа организацији породичног дома, која омогућава комуникацију између различитих простора и обезбјеђује надгледање дјете и комуникацију међу дјецом без обзира на то у којој радној соби и простору васпитна група борави.

Члан 14.

(1) Локација земљишта на којој се гради предшколска установа треба да испуњава услове у погледу: хигијенских, еколошких, сеизмичких, радиолошких, комуналних, урбанистичких и других услова, те у складу са прописима којима се регулише заштита животне и радне средине и екологије.

(2) При избору локације земљишта за изградњу предшколске установе посебно се води рачуна:

а) да се дјетету осигура безбједност на путу до предшколске установе, да се омогући безбједан саобраћајни прилаз и да се обезбједи услови како би родитељи могли безбједно да предају и преузимају дијете из предшколске установе,

б) да земљиште буде на локацији гдје нема буке и гдје концентрација штетних материја у ваздуху не прелази максимално дозвољене границе, предвиђене за насељена мјеста,

в) да је, по могућности, то мјесто у мирном дијелу града, у близини паркова и зеленила, а даље од фабрика, прометних саобраћајница и тржница,

г) да је то мјесто изложено природној свјетлости,

д) да је земљиште довољно порозно, без влаге и подземних вода и

ђ) да је то мјесто заштићено од ваздушних струјања, јаких и хладних вјетрова.

(3) Центри морају испуњавати услове из става 1. овог члана.

Члан 15.

Објекти предшколских установа и приступ објектима треба да буду прилагођени дјечи са посебним потребама.

Члан 16.

(1) Предшколска установа треба да пружа сигурно, пријатно и стимулативно окружење које омогућава дјечи учење кроз игру, спровођење васпитно-образовних активности и његу и бригу о дјечи узраста до поласка у школу.

(2) Центар треба да пружа сигурно и безбједно, пријатно и стимулативно окружење за потребе игре, дружења и слободних активности дјече предшколског и основношколског узраста.

Члан 17.

Дизајн и изглед објеката у предшколској установи треба да омогућава дјечи стицање разноврсних искустава неопходних за њихов развој и развој креативности.

Члан 18.

Оптимална величина објекта једне организационе јединице предшколске установе је смјештај за 50 до 100 дјече, односно највише четири васпитне групе, у складу са Законом и подзаконским прописима којим се регулишу услови за почетак рада предшколске установе и овим правилником.

Члан 19.

(1) Рад са дјецом у предшколским установама организује се у васпитним групама.

(2) Васпитне групе оснивају се према узрасту дјече, врсти и трајању програма, способностима, потребама и интересима дјече и родитеља.

(3) Васпитне групе могу бити јасличке – за узрасни период од шест мјеседи до три године и вртићке групе – за узрасни период од три године до поласка у школу.

(4) Васпитне групе могу бити формиране од дјече истог или дјече различитог узраста – мјешовите групе.

(5) Мјешовите васпитне групе формирају се само у случајевима гдје се не могу формирати групе истог узраста.

(6) Предшколска установа може имати више организационих јединица.

(7) Величина предшколске установе планира се на основу броја предшколске дјече у оквиру предвиђеног локалитета за које се оснива предшколска установа, на подручју јединице локалне самоуправе, односно дугорочног плана пријема дјече у предшколске установе.

Члан 20.

(1) Обавезне просторије у објектима предшколске установе су:

- а) радна соба,
- б) простор за заједничке активности,
- в) комуникационе просторије – ходници,
- г) гардероба,
- д) санитарни простор за дјецу,

ђ) санитарни простор за одрасле,

е) кухиња и

ж) технички блок.

(2) Објекат предшколске установе у свом саставу може имати:

а) тихе просторије за релаксацију, тиху игру, које могу бити одвојене од простора гдје дјеца уче и играју се и гдје се могу одмарати,

б) просторије за физички активну игру, које пружају дјечи могућност слободне покрета,

в) просторије које омогућавају активности учења у мањем обиму,

г) друге просторије за различите активности учења,

д) простор за спавање и одмор,

ђ) атеље,

е) радионицу за израду лутака, играчака и другог дидактичког материјала,

ж) радионицу за рад у глини,

з) простор за васпитно-образовне раднике,

и) простор за родитеље,

ј) простор за библиотеку,

к) простор за дидактичка средства и материјале за игру,

л) простор за превентивну и здравствену заштиту,

љ) оставу за намирнице,

м) трпезарију,

н) затворену терасу,

њ) простор за вешерницу,

о) простор за сараднике,

п) простор за економско-технички блок и

р) друге просторије.

(3) Простори који се користе за одлагање дидактичке опреме треба да буду пројектовани и организовани тако да су увијек доступни дјечи и васпитачима.

(4) Простори за одрасле који раде у предшколској установи служе за састанке са колегама и родитељима, тимски рад око планирања, евалуације и осталих активности и одлагање материјала.

Члан 21.

(1) Простор за игру из члана 6. став 3. овог правилника мора имати једну просторију за заједничке активности.

(2) Простор за игру у свом саставу може имати и просторије прописане чланом 20. став 2. т. од а) до г) из овог правилника.

(3) Обавезне просторије рођендаонице из члана 6. став 4. овог правилника су:

а) простор за заједничке активности,

б) комуникационе просторије – ходници,

в) гардероба,

г) санитарни простор за дјецу,

д) санитарни простор за одрасле и

ђ) приручна кухиња.

(4) Рођендаоница у свом саставу може да има и просторије прописане чланом 20. став 2. т. од а) до г) овог правилника.

Члан 22.

(1) Остали простори које дјеца користе за игру и васпитно-образовне активности у објектима предшколске установе сматрају се унутрашњом површином, чија се квадратура рачуна унутар цјелокупне површине предшколске установе и зависи од потреба дјече, могућности оснивача и осталих могућности, а то су:

а) мање играоничке просторије,

б) додатни простор за активности дјече,

- в) простор за ручавање (у даљем тексту: трпезарија),
- г) простор за спавање и централни простор и
- д) сала за физичке активности.

(2) Унутрашњи корисни простор радне просторије рачуна се тако што се од укупне квадратуре одузима простор који је намијењен за:

- а) фиксирани намјештај,
- б) фиксиране кревете,
- в) пулт за повијање,
- г) опрему,
- д) пролазе и
- ђ) друге просторе који нису доступни дјецима за игру.

(3) Корисни радни простор центра се рачуна на начин прописан ставом 2. овог члана.

Члан 23.

(1) Дјечијим групама које се формирају у болницама за дјецу која су на дужем болничком лијечењу треба да буду обезбијеђене радне собе за активности, чија величина треба да буде најмање 20 m², односно најмање 2,5 m² за свако дијете.

(2) У складу са чланом 31. став 8. Закона, број дјеце из васпитне групе на болничком лијечењу може бити мањи од предвиђеног, као и за васпитне групе у специјализованим установама које остварују програме предшколског васпитања и образовања, тако да се за њих примјењује норматив од петоро дјеце у групи.

(3) Површина радне собе дјечијег вртића је најмање 3 m² по дјетету, у коју се не рачуна простор који заузимају фиксирани кревети, ормари, пулт за повијање и др., а њена површина не може бити мања од 30 m².

(4) У клубовима за дјецу, групама за игру – играоницама и центрима треба да буду обезбијеђене радне собе за активности чија величина не може бити мања од 20 m², односно најмање 2,5 m² за свако дијете.

(5) У случајевима из ст. 1. и 4. овог члана, као и у случајевима из ст. 3. и 4. члана 6. овог правилника, вањски простор није обавезан.

IV - ГРАЂЕВИНСКИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА И ЦЕНТАРА

Члан 24.

Приликом израде пројектне документације објеката предшколске установе и центра за игру и дружење дјеце (у даљем тексту: објекти), одговорни пројектанти треба да у тим укључе и стручњаке из области предшколског васпитања и образовања и консултују се са најмање једним васпитно-образовним радником, о чему се сачињава записник.

Члан 25.

(1) Објекти треба да се граде у складу са техничким прописима о градњи васпитно-образовних објеката, са затвореним и отвореним просторима.

(2) При градњи објеката користи се грађевински материјал који даје осјећај топлоте и отпоран је на механичка оштећења.

Члан 26.

Објекат треба задовољити све хигијенско-техничке захтјеве и основна еколошка и естетска мјерила.

Члан 27.

Објекти се граде на начин који обезбјеђује максимално освјетљење и затамњење просторија за боравак дјеце.

Члан 28.

(1) Предшколске установе имају унутрашњи и вањски простор.

(2) Унутрашњи и вањски простори морају бити безбједни за боравак дјеце.

(3) Адаптиране и преуређене предшколске установе треба да имају унутрашњи простор, уз обезбијеђен приступ дворишту или вањском простору.

Члан 29.

(1) Објекат не може бити испод нивоа земљишта и, по правилу, приземан је.

(2) Просторије објекта могу бити на првом спрату.

(3) У изузетним случајевима, просторије објекта могу бити и на другом спрату, с тим да висина у просторијама радних соба и за заједничке активности не смије бити нижа од 230 cm.

(4) У центрима опремљеним вишенамјенским справама за пењање конструисаним у два нивоа, висина једног нивоа не смије бити нижа од 150 cm.

Члан 30.

Простори за дјецу у јасличким групама и дјецу с тешкоћама у кретању у предшколским установама треба да буду у приземљу.

Члан 31.

(1) Грађевински и инсталацијски материјали и производи који се користе при изградњи објеката треба да буду еколошки и хигијенски одговарајући, у складу са прописима о градњи објеката за ове намјене.

(2) Подови, зидови и плафони граде се од материјала који ублажавају buku.

(3) Подови просторија објекта треба да буду трајни, равни и лаки за одржавање, термички прилагођени узрасту дјеце, глатки, али не клизави, те погодни за различите врсте активности, укључујући игру са водом и природним материјалима.

Члан 32.

Објекат треба да има одговарајуће гријање, освјетљење, вентилацију и заштиту од буке.

Члан 33.

Прозори и друге стаклене површине треба да буду безбједне за дјецу и, уколико су у висини дјечијих очију, заштиту са прозачним баријерама које онемогућавају повреду дјеце.

Члан 34.

(1) Приступ објекту треба да буде од бетона или одговарајућих елемената, који нису клизави.

(2) Врата у објектима треба да се отварају према вани, опремљена аутоматским уређајем за затварање и заштитом од оштећења прстију.

(3) Уколико врата имају стакло, оно треба да је отпорно на ударе или обложено заштитном фолијом.

Члан 35.

(1) Дневно свјетло у објектима треба да буде највећи извор освјетљења.

(2) У специфичним условима, када није могуће обезбиједити услов из става 1. овог члана, потребно је обезбиједити други извор освјетљења доброг квалитета, које може послужити као добра замјена дневном свјетлу.

Члан 36.

(1) Освјетљење у објекту треба да буде равномјерно.

(2) Свјетлосна тијела у просторијама за игру треба да буду заштићена од удара лоптице и других предмета које користе дјеца.

(3) Освјетљење у објектима може бити двојако:

- а) природно и
- б) вјештачко.

(4) Извори вјештачког освјетљења треба да буду у потребном броју и распоређени на начин којим се обезбјеђује довољно свјетлости.

Члан 37.

(1) Загријавање у објекту предшколске установе треба да буде равномјерно, са температуром:

а) најмање 21 °C у вртићким групама у:

- 1) сали за физичко васпитање,
- 2) заједничкој просторији за игру,

б) најмање 23 °C у јасличким групама.

(2) Загријавање у центру треба да буде равномјерно са температуром најмање 21 °C.

(3) Гријна тијела у објекту морају бити заштићена маском ради безбједности дјецe.

(4) Пећи на чврсто гориво и плинске пећи не могу се користити.

(5) Радијатори обавезно треба да имају сигурносне вентиле и заштиту са прозачним баријерама које онемогућавају повреду дјецe.

(6) Електричне инсталације треба да имају заштиту.

Члан 38.

(1) Провјетравање у објекту треба да буде обезбјеђено у складу са важећим прописима из области грађевинарства.

(2) Додатно механичко провјетравање потребно је обезбједити у: гардеробама, санитарним просторијама за дјецу, кухињи, праоници и просторији за чишћење.

(3) Провјетравање које спречава ширење неугодних мириса потребно је обезбједити у кухињи, санитарним просторијама и простору за његу дјецe, који се налазе непосредно до радне собе.

Члан 39.

(1) Водоводна инсталација у објектима је обавезна.

(2) Канализациона инсталација у објектима за све санитарне просторије и прикључке треба да буде повезана са градском канализационом мрежом.

(3) У мјестима гдје нема канализационе мреже уз објекте, потребно је обезбједити септичку јаму.

Члан 40.

(1) Газиште степеница објекта израђује се од материјала који онемогућава клизање и који се лако одржава и дезинфикује.

(2) Ивице степеница треба да буду благо заобљене и видљиво означене са максималном висином степенице прилагођеном узрасту дјетета.

(3) Ограда на степеништу треба да буде израђена од вертикалних елемената са висином усклађеном са прописима из области грађевинарства.

Члан 41.

За дјецу која користе инвалидска колица или ортопедско помагало треба да буде обезбјеђен одговарајући прилаз објекту и лифт, односно платформа за дизање или слично.

Члан 42.

Уколико су у објекту предвиђени лифтови за превоз дјецe, треба да буду пројектовани на начин да су дјеци доступни само у присуству одраслих.

V - УНУТРАШЊИ ПРОСТОР ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ И ЦЕНТРА

Члан 43.

Објекти треба да буду чисти, прозачни и освјетљени и без:

- а) влаге,
- б) пукотина,
- в) сувишне хладноће или
- г) топлоте.

Члан 44.

(1) Улаз у објекте и прилаз улазу попљочавају се материјалом који онемогућава клизање и који је прилагођен дјеци са посебним потребама.

(2) Улазна врата треба да имају надстрешницу, а улазна врата и врата у вјетробрану треба да буду опремљена уређајем за аутоматско затварање.

(3) Крила двокрилних врата у просторима објеката треба да се отварају према излазу из објеката.

(4) Врата у објектима су без прагова.

(5) Улазна врата треба да имају улазну рампу за дјецу са посебним потребама.

Члан 45.

Објекти предшколске установе треба да имају довољно простора за различите врсте активности које подстичу дјечији развој и учење:

- а) исхрана,
- б) спавање,
- в) хигијена,
- г) игра,
- д) индивидуалне активности,
- ђ) активности у малим групама,
- е) активности са цијелом групом,
- ж) припрема јела и
- з) одржаване хигијене.

Члан 46.

За дјецу испод двије године, која још не ходају, простор у јасличким групама у предшколској установи треба да буде пројектован на начин који омогућава сигурност при:

- а) лежану,
- б) ваљању,
- в) пузању,
- г) устајању уз придржавање и
- д) учењу ходању.

Члан 47.

Радна соба предшколске установе треба да одражава концепт мањих дефинисаних и флексибилно уређених простора за учење, игру, релаксацију, одмор и активности дјецe, организованих тако да омогућавају рад са малим групама дјецe, рад са цијелом групом, као и индивидуални рад са дјецом.

Члан 48.

Вишенамјенске и заједничке просторије за игру и активности дјецe у објекту опремају се на начин који омогућава прилагођавање карактеристикама дјецe у групи и њиховим развојним потребама, у којима доминира концепт флексибилне организације и лако преносиве опреме у оквиру примјене програма из области предшколског васпитања и образовања и програмских активности центра.

Члан 49.

(1) Предшколска установа може имати простор за више намјена.

(2) Простор из става 1. овог члана треба да омогућава да се у њему сусрећу дјеца и одрасли из једне или више васпитних група у разним активностима.

Члан 50.

Свака радна соба у предшколској установи мора имати приступ телефону, а објекат и интернету.

Члан 51.

(1) Зидови у санитарним просторијама у објектима се облажу грађевинским производом који је отпоран и непропустан за воду.

(2) Зидне облоге треба да буду погодне за прање и дезинфекцију и од таквих материјала да се дијете не може повриједити, у случају њиховог оштећења.

(3) Зидна огледала треба да буду заштићена одговарајућом фолијом, ради безбједности дјече.

Члан 52.

(1) Уколико је пројектима изградње објекта предвиђен балкон, балкон треба да буде заклоњен од сунца, заштићен од временских неприлика и лако доступан из радне собе.

(2) У зависности од величине земљишта и оријентације предшколске установе, балкони могу бити заједнички за више или све радне собе.

(3) Подна површина балкона треба да буде са топлотном изолацијом и од лакоперивог материјала, који се не клиже, постављена тако да је нагнута од унутрашњег зида према спољашњој ивици балкона.

(4) Ако је балкон саставни дио игралишта, ограда је висока до 0,60 m са уређеним улазима погодним за одржавање хигијене.

(5) Уколико балкон није у равни са вањском површином земљишта, треба да буде ограђен оградом која је висока најмање 1,50 m и која је направљена од материјала који обезбјеђује потпуну сигурност дјече.

(6) Балкони истовремено представљају најпогодније могућности за евакуацију дјече из објекта у случају опасности.

Члан 53.

(1) Комуникациони путеви у предшколској установи су:

- а) улаз са надстрешницом и заштитом од вјетра,
- б) ходници и
- в) степеништа.

(2) Комуникациони путеви треба да омогућавају међусобну повезаност и прегледност над активностима дјече.

Члан 54.

(1) Гардероба за дјецу у предшколској установи је, по правилу, смјештена у непосредној близини радне собе.

(2) У предшколској установи грађеној, према старим нормативима, гардероба може бити лоцирана у централном или улазном дијелу објекта и у том случају може бити заједничка за више васпитних група.

(3) Гардероба је у функцији учећих активности и може бити полуотворен простор ка радној соби и организована као мањи простор за учење и играње дјече.

(4) У случају из става 3. овог члана гардероба се пројектује тако да одрасли имају преглед над активностима дјече.

(5) Гардероба се пројектује као шири простор са приступом у радне собе, који омогућава комуникацију међу дјецом и надгледање дјече.

(6) У простору гардеробе треба да буде посебно означено мјесто за свако дијете.

Члан 55.

Простор за родитеље у објекту може бити посебно издвојен простор или дефинисан простор у већој просторији, гдје су родитељима на располагању различите информације о раду, гдје могу чекати дијете и разговарати са другим родитељима, одраслима и запосленима.

VI - БЕЗБЈЕДНОСТ БОРАВКА ДЈЕЦЕ И ОДРАСЛИХ У ОБЈЕКТИМА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ И ЦЕНТРА

Члан 56.

(1) У објектима треба да се предузму одговарајуће мјере и активности којима се осигурава безбједност унутар простора у коме бораве дјеца и одрасли.

(2) Мјерама и активностима из става 1. овог члана које се предузимају дјеца треба да буду заштићена од несреће у унутрашњем и спољашњем простору објекта.

(3) У објектима се унапређује здравље дјече и предузимају одговарајуће мјере у превенцији ширења инфекција, те утврђују и примјењују адекватне мјере у случајевима избијања епидемија.

Члан 57.

(1) Предшколска установа, вртићке и јасличке групе, свака посебно, као и центри имају обавезу да израде периодичну процјену ризика од опасности у објектима.

(2) Приликом израде периодичне процјене ризика од опасности у објектима из става 1. овог члана, потребно је предвидјети мјере редовног одржавања и сигурности најмање једном годишње или, уколико за то постоје услови и потреба, чешће.

Члан 58.

(1) Процјена ризика треба да идентификује све аспекте ризика у погледу објеката кроз вођење техничке документације са јасним показатељима:

- а) о објекту и мјесту гдје је вршен преглед,
- б) када је преглед вршен и
- в) ко је вршио преглед.

(2) Уочене опасности треба да се отклоне одмах или да се покрене процедура отклањања по кратком поступку.

Члан 59.

(1) Процјена ризика у објекту треба да покрива све аспекте ризика у погледу опреме и средстава која дјеца користе и са којима дјеца могу доћи у контакт.

(2) Одговорно лице врши процјену ризика из члана 57. став 1. овог правилника најмање једном квартално или чешће по потреби.

Члан 60.

(1) Васпитно-образовни радници, сарадници и лица запослена у центру имају обавезу да, одмах по уоченом ризику, тј. опасности од ризика, о томе писаним путем обавијесте одговорно лице у предшколској установи и центру.

(2) Одговорно лице у објекту је обавезно одмах покренути процедуру отклањања ризика, уз вођење техничке документације о извођењу радова.

Члан 61.

(1) Поправке и друге активности у вези са одржавањем објеката и опреме не могу се радити у вријеме боравка дјече у објекту.

(2) У случају да те активности треба да се раде у периоду када су дјеца у објекту, радници имају обавезу да смјесте дјецу у безбједну радну собу или други простор.

Члан 62.

Противпожарна заштита у објекту спроводи се и организује у складу са прописима којима се уређује заштита од пожара.

VII - ОПРЕМА, ИГРАЧКЕ И МАТЕРИЈАЛИ ЗА РАНО УЧЕЊЕ

Члан 63.

Објекти морају бити опремљени у складу са законским и подзаконским прописима којима се регулише коришћење предмета опште употребе у дијелу који се односи на дјечије играчке.

Члан 64.

(1) Све просторије у предшколској установи представљају простор за рано учење, игру и вршњачко дружење.

(2) Услови које треба да испуњавају просторије у објектима предшколских установа односе се подједнако и на просторије у оквиру јасличких и у оквиру вртићких група.

(3) Специфичан услов који треба да испуњавају просторије за јасличке групе у предшколским установама јесте да омогућавају дјечи слободу кретања и учења путем стицања

чулних искустава са постепеним усмјеравањем ка учењу у малим групама или са цијелом групом.

(4) Просторије вртићких група у предшколским установама треба да омогућавају дјечијем несметано кретање, истраживање и учење у мањим или већим, јасно дефинисаним просторима за учење, игру и вршњачко дружење.

Члан 65.

(1) Радна соба предшколске установе треба да има најмање три јасно дефинисана простора за учење и простор за окупљање цијеле групе.

(2) Простори из става 1. овог члана могу бити стални и повремени.

Члан 66.

(1) Радна соба предшколске установе треба да буде опремљена:

а) столовима,

б) столицама,

в) лаким лежачкама за одмор дјете, које је могуће поспрмити уз помоћ старије дјете и које се могу слагати у висину на мобилним спремиштима,

г) отвореним полицама за играчке, књигама, дидактичким материјалима и дјечијим радовима,

д) елементима за уређивање простора за учење типа мобилних обострано уређених полица – преграда,

ђ) књигама и сликовницама постављеним дјечијем дохват,

е) зидним паноима и

ж) огледалом величине око 1,20 m · 0,50 m, заштићеним од ломљења специјалном фолијом.

(2) У радној соби за дјечу јасличког узраста треба да буде уређен дио простора за његу дјете у којем се налази:

а) сто за повијање,

б) ормарић за веш и

в) умиваоник.

(3) Уколико је простор радне собе предшколске установе намијењен за исхрану, радна соба треба да има сервисни сто и ормар за прибор.

(4) Елементи за обликовање простора у радној соби за дјечу морају омогућавати прегледност цијелог простора.

(5) Рубови и углови намјештаја треба да буду глатки и заобљени, а столови и столице прилагођени узрасту и потребама дјете.

(6) Тешки ормари и намјештај треба да буду причвршћени за зид.

Члан 67.

Сто за повијање из члана 66. став 2. тачка а) овог правилника треба да буде тако конструисан и обрађен да испуњава хигијенске услове за пресвлачење и повијање дјете млађег узраста.

Члан 68.

Столови за васпитаче у предшколској установи се, по правилу, налазе ван радне собе.

Члан 69.

(1) Дјечији сто у објекту својим обликовним и конструктивним карактеристикама има више намјена и треба да одговара здравственим, хигијенским, физиолошким и механичким условима за све дневне активности предшколске дјете.

(2) Горња плоча је од глатког и лакоперивог материјала да би се могло олакшати константно дезинфиковање, а у случају механичког оштећења у цијелости замијенити.

(3) У погледу димензија дјечији сто се израђује према стандардима, нормама и прописима за израду намјештаја за опремање предшколских установа пратећи развојне карактеристике дјете предшколског узраста.

Члан 70.

(1) Дјечија столица у објекту се израђује од тврдог дрвета и обликује према анатомским карактеристикама физичког развоја дјетета.

(2) Димензије и конструкција столице треба да обезбјеђују дјетету да сједи усправно, држећи у вертикалном положају врат и труп, али не на основу активног мишићног напрезања, већ преко допунских тачака ослонаца.

(3) Поред основног ослонаца на сједишту, труп треба да има ослонац у области појасног дијела кичме.

(4) Дјечије ноге при сједењу на тим столицама треба да буду савијене под правим углом и мирно ослоњене цијелом површином стопала на под.

Члан 71.

(1) Дјечији кревет или лежај у предшколској установи је тако конструисан и израђен да се може једноставно раставити или саставити, те сложити у хоризонталном или вертикалном правцу и, по могућности, да не заузима велику површину радне собе.

(2) За дјечу су најпогодније лежачке од еколошке сунђерасте масе пресвучене лакоперивим платном мале тежине, како би се могле лакше одлагати у угловима радне собе или имати вишенамјенске функције и како би их у случају потребе могла помјерати и сама дјеча.

(3) Кревети у предшколским установама у јасличким групама за дјечу до 18 мјесеци старости или док дјеча сигурно не проходају треба да имају ограду исте висине са свих страна, по правилу, најмање 50 cm висине са размаком највише до 8 cm.

(4) Кревети за дјечу у јасличким групама у предшколским установама која имају сигуран ход треба да буду ниске лежачке са дрвеном подлошком или да су слични лежачкама за дјечу у вртићким групама.

Члан 72.

Уколико се вишенамјенски простор у објекту за заједничке активности дјете употребљава као сала за физичке активности, пожељно је да има:

а) вишенамјенске справе за пењање;

б) универзалне и поливалентне струњаче;

в) греде различитих ширина и

г) шведске љестве и другу спортску (дјечи прилагођену) опрему за полигоне спретности:

1) мали кошеви,

2) тобогани,

3) чуњеви,

4) вијаче,

5) лопте разних величина.

Члан 73.

Простор за родитеље у објекту треба да буде опремљен:

а) пригодним и удобним гарнитурима за сједење и разговор и

б) полицама и зидним паноима за информације и обавјештења.

Члан 74.

(1) Гардероба у објекту треба да буде опремљена:

а) ормаром за одјећу и обућу,

б) клупом за обување и

в) вјешалицама.

(2) Гардеробни елементи, као што су полице и вјешалице, треба да буду добро причвршћени за зид ради безбједности дјете.

Члан 75.

(1) Гардероба у објекту са слободним вјешалицама је тако конструисана и обрађена да испуњава хигијенске и

техничке услове за одлагање одјеће и обуће, а отпорна је на воду и влагу.

(2) Гардероба са слободним вјешалицама из става 1. овог члана може се постављати уз једну страну зида или уз обје.

(3) Гардероба у објекту треба да је конструисана и опремљена тако да се висина елемента на коме су вјешалице може мијењати према потреби.

(4) Гардеробна клупа треба да буде конструисана и израђена од материјала отпорних на воду и влагу.

Члан 76.

Простор за васпитно-образовне раднике и сараднике у предшколској установи треба да има:

- а) столове и столице за састанке, пригодним и удобним за сједење и разговор,
- б) ормар за стручну литературу,
- в) гардеробне елементе и
- г) другу опрему која се користи за организоване активности и рад васпитно-образовних радника и сарадника.

Члан 77.

Полице и ормари у објекту могу бити различитих димензија, прилагођени условима простора, са вишеструким функцијама као елементима намјештаја.

Члан 78.

(1) Намјештај, опрема и играчке у објекту треба да буду у најбољем интересу дјетета, подстичући његов развој и рано учење.

(2) Намјештај у просторима гдје бораве дјеца треба:

- а) да одражава топлину породичног дома и
- б) да је израђен од разноврсних квалитетних материјала (предност имају природни материјали), заједно са опремом и играчкама које су приступачне дјецима као што су:

- 1) софе,
- 2) јастучићи,
- 3) теписи,
- 4) столне лампе.

(3) Намјештај, опрема и материјали у просторијама у којима се одвијају васпитне активности и игре дјеце треба да буду уређени тако да пружају могућности за планиране и спонтане групне и индивидуалне активности и разноврсне игре.

(4) Опрема треба да омогући брзо прилагођавање и једноставну промјену структуре простора.

Члан 79.

(1) Намјештај и опрема у објекту треба да буду одговарајућег дизајна, добро одржавани и усклађени са захтјевима о безбједности дјеце.

(2) Елементи за обликовање простора у радној соби за дјецу треба да омогућавају прегледност цијелог простора.

Члан 80.

(1) У објекту треба да буде обезбијеђено довољно играчка и материјала за игру и рано учење који нуде дјецима разноврсне могућности кроз различите врсте игара и активности.

(2) Играчке из става 1. овог члана треба да буду прилагођене узрасту и индивидуалним развојним потребама дјеце.

Члан 81.

Материјали, средства и играчке сортирани су по логичкој структури активности, смјештени у адекватан простор, означени договорним ознакама, доступни дјецима и увијек спремни за употребу.

Члан 82.

У предшколској установи број столица треба да буде једнак броју дјеце, а број столова треба да обезбјеђује флексибилан аранжман мањих и већих група дјеце у активностима, игри и ручавању.

Члан 83.

У предшколској установи у којој је предвиђен рад са дјецом до три године – јаслички узраст може се обезбијеђити интиман и пријатан простор за пресвлачење и дојење дјеце.

Члан 84.

(1) У радним јасличким собама предшколске установе кревети и опрема не смију спутавати дјецу у кретању и истраживању простора.

(2) У радним собама из става 1. овог члана нису дозвољени кревети са металним оградама.

Члан 85.

(1) Библиотека предшколске установе може бити централна или посебна за организационе јединице.

(2) Библиотечки фонд треба да садржи сљедеће публикације:

- а) стручну литературу,
- б) дјечију литературу, сликовнице, енциклопедије,
- в) часописе,
- г) новинска издања,
- д) фото, видео и тонске записе и друго.

(3) Дидактичка средства и материјал за игру за дјецу складиште се у посебно намијењеном простору.

Члан 86.

Простори у којима је смјештена библиотека и простори у којима су смјештена дидактичка средства и материјали за игру, у зависности од броја дјеце и запослених, треба да имају:

- а) ормаре,
- б) полице,
- в) пултове са неколико столица,
- г) столове и столице,
- д) компјутер,
- ђ) столове за дидактичка средства,
- е) витрине за дидактички материјал и материјал за игру

и ж) остало што је потребно за реализацију програмских активности.

VIII - ПРОСТОР ЗА ПРИПРЕМУ ХРАНЕ И ПРОСТОР ЗА РУЧАВАЊЕ

Члан 87.

(1) У зависности од унутрашње организације, предшколска установа може имати централну кухињу за припрему и дистрибуцију хране смјештену у посебном објекту или придружену некој од организационих јединица предшколске установе.

(2) Свака организациона јединица предшколске установе која нема централну кухињу мора имати приручну кухињу – нишу за припремање млијечне хране и сервирање хране.

Члан 88.

(1) У случају да предшколска установа нема организовану централну кухињу и дистрибуцију хране, свака организациона јединица предшколске установе треба да има кухињу са адекватном опремом у којој се припрема храна и оброци за дјецу и запослене.

(2) Ако предшколска установа не испуњава услове из става 1. овог члана, предшколска установа може имати алтернативне аранжмане како би се обезбиједила набавка

хране и пића, уз обезбјеђење законом прописаних санитарних и хигијенско-техничких услова прописаних посебним законом.

(3) Рођендаоница у свом саставу мора имати приручну кухињу из члана 87. став 2. овог правилника.

Члан 89.

Кухиња у којој се припрема, сервира и чува храна треба да има простор:

а) гдје се чува храна на температури до 4 °C и у којем је заштићена од инсеката,

б) за кување и/или подгријавање хране,

в) за хигијенско прање судова у који је прикључена топла вода и

г) са столом за припрему хране који је отпоран на оштећења и може лако да се одржава, у складу са санитарним и хигијенским-техничким захтјевима.

Члан 90.

Дјеца немају приступ кухињи и просторима гдје се припрема храна, уз изузетак када се они користе за дјечије активности, уз обавезно надгледање одраслих.

Члан 91.

За раднике у централној кухињи треба да буду предвиђени тоалети и гардеробе.

Члан 92.

(1) Остава за складиштење намирница се, по правилу, налази уз кухињу.

(2) У остави се обезбјеђује одвојено чување прибора и средстава за чишћење кухиње и за чишћење санитарних просторија.

Члан 93.

Кухиња и остава за намирнице треба да испуњавају хигијенско-техничке услове прописане посебним прописима.

Члан 94.

(1) Трпезарија у предшколској установи је угодан, пријатан, добро аранжиран, мултифункционалан простор, који се користи за ручавање и за разноврсне дјечије активности као што су:

а) здравствено-хигијенске,

б) истраживачко-сазнајне,

в) перцептивно-моторичке,

г) ликовно-моделарске и

д) друштвене активности.

(2) Трпезарију из става 1. овог члана не може користити већи број дјеце од броја дјеце који садрже двије васпитне групе.

Члан 95.

Трпезарија не мора бити физички одвојена крутим преградама од радних соба, али треба нудити породичну атмосферу ручавања и може имати довод са топлим водом.

Члан 96.

(1) Трпезарија може бити радна соба или други простор који омогућава сигурно, пријатно и хигијенски уређено мјесто за исхрану дјеце, са породичном атмосфером.

(2) У случају из става 1. овог члана, у простору не смију бити истовремено смјештене више од двије васпитне групе за вријеме ручавања.

IX - ПРОСТОР ЗА СПАВАЊЕ И ОДМОР У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ

Члан 97.

(1) Предшколска установа треба да има простор за сан и одмор, односно тихе просторије за релаксацију, доступ-

не дјечи у било које вријеме боравка, ако имају потребу за сном и одмором.

(2) Простори за сан и одмор из става 1. овог члана налазе се, по правилу, у мирнијем дијелу предшколске установе, одвојене од простора у којима се одвија активна игра.

(3) Простори из става 1. овог члана су смјештени тако да их одрасли често и лако могу контролисати у вријеме док дјеца спавају или одмарају.

Члан 98.

Уколико дјеца спавају или одмарају у простору гдје се одвијају активности и игра, потребно је обезбиједити алтернативни простор за дјecu која не спавају или се не одмарају.

Члан 99.

(1) Намјештај и опрема за спавање: кревети, лежаљке, сунђери и струњаче треба да обезбјеђују коришћење од стране више дјеце.

(2) Пресвлаке на намјештају и опреми за спавање из става 1. овог члана треба да буду израђене од природних материјала који нису штетни за дјecu и који се лако могу одржавати, односно дезинфиковати или прати.

Члан 100.

(1) Сваком дјетету треба обезбиједити пријатан и удобан простор за одмор и спавање, два до три сата сваког дана у континуитету.

(2) Дјетету које има потребу за сном или одмором треба да буде доступна чиста лична постељина:

а) пресвлаке,

б) јастучнице и

в) чаршави.

X - ПРОСТОРИ ЗА ОДРЖАВАЊЕ ЛИЧНЕ ХИГИЈЕНЕ

Члан 101.

Санитарни простор у предшколској установи састоји се од простора за умивање и простора за тоалет, који може бити и јединствен простор, а треба да буде пројектован, по правилу, што ближе радним собама.

Члан 102.

(1) Тоалет у предшколској установи треба да буде смјештен у посебну просторију која је дизајнирана и смјештена тако да омогућава дјeci која су самостална у одржавању личне хигијене, безбједан приступ и без помоћи одраслих, али уз могућност њиховог надгледања.

(2) Тоалет треба да буде дизајниран тако да пружа осјећај интима и приватности.

(3) У оквиру санитарног простора за дјecu, у оквиру дијела за тоалет, пожељно је обезбиједити најмање двије тоалет кабине.

Члан 103.

(1) Уколико су пројектом предвиђена врата на санитарним просторима у објекту, иста треба да се отварају према вани.

(2) Није препоручљиво пројектовање затворених тоалет кабина.

(3) У случају да су у објектима направљене тоалет кабине, оне треба да буду направљене од лаких, транспарентних преграда, највише до висине један метар, уз лагана врата која се отварају према вани.

Члан 104.

Тоалет у предшколској установи треба да буде адекватно одвојен од кухиње и трпезарије, односно простора за кување и дистрибуцију хране.

Члан 105.

За превијање дјеце у предшколским установама у јасличким групама треба обезбиједити сигуран хигијенски

простор за пресвлачење који није издвојен од простора радне собе.

Члан 106.

(1) Дизајн, конструкција и положај опреме у санитарним просторима у оквиру предшколских установа треба да обезбјеђују сигурност и да је адекватних димензија и издржљивости по питану узраста, висине, тежине и броја дјеце која је користе.

(2) Санитарна опрема из става 1. овог члана треба да буде од материјала који је могуће чистити с течном водом за чишћење и дезинфиковање, а сви метални дијелови морају бити израђени од нерђајућег материјала.

(3) Санитарна опрема из става 1. овог члана треба да омогућава независност, право на приватност дјеце, те степен прегледности из друге просторије, односно да омогућава да одрасли могу надгледати санитарни простор који користе дјеца.

Члан 107.

Све предшколске установе треба да имају одвојен одговарајући тоалет за одрасле.

Члан 108.

(1) За дјецу са посебним потребама санитарни простор у предшколској установи треба да буде доступан из радне собе.

(2) Предшколска установа, у коју су укључена дјеца из става 1. овог члана, опрему у санитарном простору треба прилагодити потребама те дјеце.

Члан 109.

(1) Предшколска установа може имати и перионицу.

(2) Уколико у предшколској установи нема перионице, хигијена постељног и другог рубља се обезбјеђује коришћењем услуга специјализованих сервиса за ту врсту услуга.

Члан 110.

(1) Центар у затвореном мора обезбиједити могућност коришћења санитарног простора.

(2) Простор за игру из члана 6. став 3. овог правилника не мора у свом саставу имати санитарни простор уколико се може обезбиједити санитарни простор у оквиру објекта у чијем саставу се налази простор за игру.

(3) Рођендаонице из члана 6. став 4. овог правилника у свом саставу морају имати санитарни простор који се састоји од простора за умивање и простора за тоалет, који може бити и јединствен простор, али мора имати одвојене тоалет кабине за дјецу и одрасле.

XI - ПРОСТОРИ ЗА УПРАВУ И ОСТАЛИ ПРОСТОРИ У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ

Члан 111.

(1) Предшколска установа може за потребе заједничких функција установе имати просторе за управу, који су смјештени у посебном објекту или придружени предшколској установи.

(2) Простори за управу из става 1. овог члана су:

- а) канцеларија директора,
- б) канцеларија за администрацију,
- в) простор за архив и
- г) санитарне просторије за одрасле.

Члан 112.

(1) Поред простора из члана 111. став 2. овог правилника, у предшколској установи може бити предвиђен и:

- а) простор за економа – магационера,
- б) остава за прибор и алат за одржавање спољашњег простора и објекта,
- в) простор за домара,

г) радионица,

д) котловница и

ђ) простор за превентивну здравствену заштиту.

(2) Простор за економа – магационера налази се, по правилу, у близини кухиње.

(3) Остава за прибор и алат за одржавање спољашњег простора и објекта, простор за домара, радионица и котловница смјештени су у дијелу зграде који није непосредно везан за просторије у којима бораве дјеца.

Члан 113.

Простор за превентивну здравствену заштиту у предшколској установи или некој од организационих јединица намијењен је за реализацију превентивних и програмских здравствено-хигијенских активности и заштити.

XII - ВАЊСКИ ПРОСТОР ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ И ЦЕНТРА

Члан 114.

(1) Вањски простор објекта је директно повезан са унутрашњим како би га дјеца безбједно и независно од одраслих користила.

(2) Вањски простор из става 1. овог члана треба да буде ограђен тако да дијете не може да га напусти без знања одраслих, који се брину о дјечи.

(3) Ограда треба да буде висока најмање 1,50 m до 1,80 m да се дјеца не би могла пењати на њу.

(4) Ако је у близини објекта опасна зона (саобраћајница, ријека и сл.), ограда у горњем дијелу треба да буде укошена према унутра.

(5) Браве на огради треба да буду постављене на начин да их дијете не може отворити са унутрашње стране.

Члан 115.

Игралиште у оквиру вањског простора објекта треба:

- а) да буде безбједно за програмске активности и развојне могућности дјеце;
- б) да буде равно и
- в) да, у склопу игралишта, има разноврсне просторе за различите врсте игара и активности као што су:

- 1) трчање,
- 2) пузање,
- 3) пењање и
- 4) провлачење.

Члан 116.

Вањски простори објекта који су намијењени за игру треба да се прилагоде програмским активностима и развојним могућностима дјеце, са одговарајућим реквизитима, а то су:

- а) тобогани,
- б) пјешчаници,
- в) мали травњаци за трчање,
- г) простори са ниским кошевима или головима за елементе спортских игара,
- д) мрежасте или цјевасте пењалице и провлачилице са спиралним отежањима,
- ђ) стандардне пењалице,
- е) провлачилице,
- ж) скривалице и
- з) кућице за осамљивање.

Члан 117.

(1) На дворишту објекта може бити доступна питка вода до нивоа дохвата дјетета.

(2) На дворишту објекта не смију бити посађени отровно грмље и биљке.

(3) Ако се на дворишту налази степениште, треба да буде видно означено.

(4) Ако степениште има више од три степенице, треба да има рукохват.

Члан 118.

У оквиру објекта могу бити предвиђене јавне површине за паркинг-мјеста.

XIII - ЦЕНТРИ НА ОТВОРЕНОМ

Члан 119.

Центар на отвореном мора бити сигуран, добро дренажан, безбједан и мора нудити разноврсне просторе за различите врсте игара и активности (трчање, пузање, пењање, провлачење).

Члан 120.

(1) Центар на отвореном који је намијењен за игру мора се прилагодити развојним могућностима дјече.

(2) Центар из става 1. овог члана може бити опремљен са одговарајућим реквизитима из члана 116. овог правилника.

(3) Центар из става 1. овог члана се може опремити и другим реквизитима који испуњавају услове у складу са законским прописима који регулишу начин коришћења предмета опште употребе.

Члан 121.

(1) Центар на отвореном не мора бити ограђен.

(2) Центар на отвореном мора обезбиједити могућност коришћења санитарног простора.

XIV - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 122.

(1) Предшколске установе које су грађене по старим стандардима и нормативима дужне су ускладити број дјече са квадратуром унутрашњег корисног простора у складу са нормативима и стандардима прописаним овим правилником у року који је прописан Законом.

(2) Предшколске установе које на дан ступања на снагу овог правилника обављају своју дјелатност у склопу објекта стамбено-пословне намјене у тим објектима могу наставити са обављањем дјелатности након добијања рјешења о испуњености услова за обављање предшколске дјелатности у складу са Законом.

(3) У раније изграђеним вртићима и јаслицама, у оквиру предшколске установе, који нису изграђени у складу са овим стандардима и нормативима, потребно је, тамо гдје је то могуће, унутрашњу просторну организацију преуреди-

ти у флексибилнију, отворенију организациону структуру објекта у складу са Законом.

Члан 123.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о педагошким стандардима и нормативима за област предшколског васпитана и образовања ("Службени гласник Републике Српске", број 65/10).

Члан 124.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 07.020/60-19-4/12

21. јуна 2013. године

Бања Лука

Министар,
Горан Мутабиџа, с.р.

1145

На основу члана 31. став 8. Закона о средњем образовању и васпитању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 74/08, 106/09 и 104/11), а на приједлог Републичког педагошког завода, и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10 и 24/12), министар просвјете и културе доноси

ПРАВИЛНИК

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ЗА СРЕДЊЕ СТРУЧНЕ ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ

Члан 1.

У Правилнику о наставном плану и програму за средње стручне техничке школе ("Службени гласник Републике Српске", бр. 15/12 и 59/12) у члану 2. у ставу 1. број: "40" замјењује се бројем: "41".

У тачки з) у подтачки 5) брише се тачка са запетом, додају запета и нова подтачка б), која гласи:

"б) техничар логистике и шпедиције;"

У ставу 2. Прилог број 4. замјењује се новим Прилогом број 4, а Прилог број 9. замјењује се новим Прилогом број 9.

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 07.021/020-1525/13

19. јуна 2013. године

Бања Лука

Министар,
Горан Мутабиџа, с.р.

Струка: МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА

Занимање: МАШИНСКИ ТЕХНИЧАР

Прилог број 4

ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТИ РАЗРЕД				УКУПНО				
	НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	
А: ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ																					
1	Српски језик	3		102		3		102		3		102		3		96		12		402	
2	Страни језик	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268	
3	Физичко васпитање	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268	
4	Математика**	4		136		4		136		3		102		3		96		14		470	
5	Информатика		2		68														2		68
6	Историја	2		68															2		68
7	Демократија и људска права*									2+1		86						2+1		86	
8	Физика	2		68		2		68											4		136
Б: СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ																					
1	Конструисање**	2	2	68	68	2		68		2	2	68	68	2	2	64	64	8	6	268	200
2	Механика	4		136		2		68											6		204
3	Технологија материјала	2		68															2		68

4	Рачунари и програмирање							3		102								6		204	
5	Технологија обраде**					2		68		2		68		1	2	32	64	5	2	168	64
6	Мотори и моторна возила					3		102										3		102	
7	Примјена рачунара**					3		102		2		68		3		96		8		266	
8	Мјерна техника					2		68										2		68	
9	Енергетика**									2		68		4		128		6		196	
10	Хидраулика и пнеуматика									2		68						2		68	
11	Аутоматизација производње													2		64		2		64	
12	Основе предузетништва													2		64		2		64	
13	Изборни предмет													2		64		2		64	
14	Практична настава		3			102													6		204
	Остали облици наставе***																				
	Пројекат седмице****																				
А: УКУПНО ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕД- МЕТИ		15	2	510	68	13	0	442	0	13	0	426	0	10	0	320	0	51	2	1698	68
Б: УКУПНО СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		8	5	272	170	11	6	374	204	8	10	272	340	13	7	416	224	40	28	1334	938
УКУПНО А + Б		23	7	782	238	24	6	816	204	21	10	698	340	23	7	736	224	91	30	3032	1006
		30		1020		30		1020		31		1038		30		960		121		4038	

* + 1 час за модул Култура религија који се изучава у II полугодишту.

** Ознака предмета који се изучава као изборни у IV разреду у складу са законом.

*** До два часа у складу са законом.

**** Планиране годишњим програмом рада школе у складу са законом.

Струка: САОБРАЋАЈ

Занимање: ТЕХНИЧАР ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА

Прилог број 9.

ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТИ РАЗРЕД				УКУПНО				
	НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	
А: ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ																					
1	Српски језик	3		102		3		102		3		102		3		96		12		402	
2	Страни језик	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268	
3	Физичко васпитање	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268	
4	Математика**	4		136		4		136		3		102		3		96		14		470	
5	Информатика		2		68													2		68	
6	Историја	2		68														2		68	
7	Демократија и људска права*									2+1		86						2+1		86	
8	Физика	2		68		2		68										4		136	
Б: СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ																					
1	Економика транспорта	2		68														2		68	
2	Саобраћајна географија	2		68														2		68	
3	Конструисање	2	2	68	68													2	2	68	68
4	Основе саобраћаја и транспорта	3		102														3		102	
5	Електротехника и електроника					2		68										2		68	
6	Механика					3		102										3		102	
7	Терет и интегрални транспорт					2	1	68	34									2	1	68	34
8	Мотори и моторна возила**					2		68		2		68		2		64		6		200	
9	Безбједност и регулисање саобраћаја					2	1	68	34	2	1	68	34	2		64		6	2	200	68
10	Механизација претовара									2		68						2		68	
11	Саобраћајна инфраструктура**									2	1	68	34	1	1	32	32	3	2	100	66
12	Организација превоза**									3	1	102	34	2		64		5	1	166	34
13	Саобраћајна психологија													2		64		2		64	
14	Основе предузетништва													2		64		2		64	
15	Изборни предмет													2		64		2		64	
16	Практична настава					4		136		4		136		6		192		14		464	
	Остали облици наставе***																				
	Пројекат седмице****																				
А: УКУПНО (ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ)		15	2	510	68	13	0	442	0	13	0	426	0	10	0	320	0	51	2	1698	68
Б: УКУПНО (СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ)		9	2	306	68	11	6	374	204	11	7	374	238	13	7	416	224	44	22	1470	734
УКУПНО А + Б		24	4	816	136	24	6	816	204	24	7	800	238	23	7	736	224	95	24	3168	802
		28		952		30		1020		31		1038		30		960		119		3970	

* +1 час за модул Култура религија који се изучава у II полугодишту.

** Ознака предмета који се изучава као изборни у IV разреду у складу са законом.

*** До два часа седмично у складу са законом.

**** Планиране годишњим програмом рада школе у складу са законом.

Струка: САОБРАЋАЈ

Занимање: ВАЗДУХОПЛОВНИ ТЕХНИЧАР

ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТИ РАЗРЕД				УКУПНО			
	НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.	
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В
А: ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ																				
1	Српски језик	3		102		3		102		3		102		3		96		12		402
2	Страни језик	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268
3	Физичко васпитање	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268

4	Математика**	4		136		4		136		3		102		3		96		14		470	
5	Информатика		2		68													2		68	
6	Историја	2		68														2		68	
7	Демократија и људска права*									2+1		86						2+1		86	
8	Физика	2		68		2		68										4		136	
Б. СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ																					
		Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В
1	Енглески језик – стручни**	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268	
2	Конструисање	3		102														3		102	
3	Превоз путника и робе**	2	1	68	34	2	1	68	34									4	2	136	68
4	Ваздухопловно превозна средства	1	2	34	68	2	2	68	68	2	2	68	68	2		64		7	6	234	204
5	Механика					2		68		2		68						4		136	
6	Аутоматска обрада података					2	2	68	68	2	2	68	68					4	4	136	136
7	Ваздухопловна пристаништа**									2	2	68	68	2	2	64	64	4	4	132	132
8	Контрола летења													2	1	64	32	2	1	64	32
9	Ваздухопловна навигација													2		64		2		64	
10	Основе предузетништва													2		64		2		64	
11	Изборни предмет													2		64		2		64	
	Остали облици наставе***																				
	Пројекат седмице****																				
А: УКУПНО (ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ)		15	2	510	68	13	0	442	0	13	0	426	0	10	0	320	0	51	2	1698	68
Б: УКУПНО (СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ)		8	3	272	102	10	5	340	170	10	6	340	204	14	5	448	160	42	19	1400	636
УКУПНО А + Б		23	5	782	170	23	5	782	170	23	6	766	204	24	5	768	160	93	21	3098	704
		28		952		28		952		29		970		29		928		114		3802	

* +1 час за модул Култура религија који се изучава у II полугодишту.

** Ознака предмета који се изучава као изборни у IV разреду у складу са законом.

*** До два часа седмично у складу са законом.

**** Планиране годишњим програмом рада школе у складу са законом.

Струка: САОБРАЋАЈ

Занимање: ТЕХНИЧАР ПТТ САОБРАЋАЈА

ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТИ РАЗРЕД				УКУПНО				
	НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	
А: ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ																					
1	Српски језик	3		102		3		102		3		102		3		96		12		402	
2	Страни језик	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268	
3	Физичко васпитање	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268	
4	Математика**	4		136		4		136		3		102		3		96		14		470	
5	Информатика		2		68													2		68	
6	Историја	2		68														2		68	
7	Демократија и људска права*									2+1		86						2+1		86	
8	Физика	2		68		2		68										4		136	
Б: СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ																					
		Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В
1	Поштански саобраћај**	2		68		3		102		3		102		3		96		11		368	
2	Електротехника и електроника	2		68														2		68	
3	ПТТ техника	2		68														2		68	
4	Аутоматска обрада података	1	1	34	34	1	1	34	34									2	2	68	68
5	Основи телекомуникација					2		68										2		68	
6	Саобраћајни системи и ПТТ географија					2		68		2		68		2		64		6		200	
7	Економика ПТТ саобраћаја					2		68										2		68	
8	Саобраћајна психологија					2		68										2		68	
9	Телеграфски саобраћај									2		68						2		68	
10	Телефонски саобраћај									2		68						2		68	
11	Новчано пословање**									2		68		3		96		5		164	
12	Аутоматизација и механизација у ПТТ саобраћају													2		64		2		64	
13	Основе предузетништва													2		64		2		64	
14	Изборни предмет													2		64		2		64	
15	Практична настава		4		136		4		136		6		204		6		192		20		668
	Остали облици наставе***																				
	Пројекат седмице****																				
А: УКУПНО (ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ)		15	2	510	68	13	0	442	0	13	0	426	0	10	0	320	0	51	2	1698	68
Б: УКУПНО (СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ)		7	5	238	170	12	5	408	170	11	6	374	204	14	6	448	192	44	22	1468	736
УКУПНО А + Б		22	7	748	238	25	5	850	170	24	6	800	204	24	6	768	192	95	24	3166	804
		29		986		30		1020		30		1004		30		960		119		3970	

* +1 час за модул Култура религија који се изучава у II полугодишту.

** Ознака предмета који се изучава као изборни у IV разреду у складу са законом.

*** До два часа седмично у складу са законом.

**** Планиране годишњим програмом рада школе у складу са законом.

Струка: САОБРАЋАЈ

Занимање: ТЕХНИЧАР ЖЕЉЕЗНИЧКОГ САОБРАЋАЈА

ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТИ РАЗРЕД				УКУПНО				
	НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		НЕД.		ГОД.		
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	
А: ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ																					
1	Српски језик	3		102		3		102		3		102		3		96		12		402	
2	Страни језик	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268	
3	Физичко васпитање	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268	
4	Математика**	4		136		4		136		3		102		3		96		14		470	
5	Информатика		2		68													2		68	
6	Историја	2		68														2		68	
7	Демократија и људска права*									2+1		86						2+1		86	
8	Физика	2				2		68										4		68	

Б: СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В		
1	Основе саобраћаја и транспорта	3		102													3		102		
2	Железничка постројења	3		102													3		102		
3	Организација железничког саобраћаја**	4		136		2		68		2		68		2		64		10	336		
4	Кочнице и кочење жељ. возила**					2		68		2		68						4	136		
5	Употреба кола и локомотива					2		68										2	68		
6	Дизел и електричне локомотиве					2		68		2		68						4	136		
7	Служба вуче					2		68				2		68				4	136		
8	Техничка колска служба**									3		102		3		96		6	198		
9	Транспортно рачуноводство									2		68		2		64		4	132		
10	Превоз путника и робе													2		64		2	64		
11	Саобраћајна географија	2		68														2	68		
12	Основе предузетништва													2		64		2	64		
13	Изборни предмет													2		64		2	64		
14	Практична настава						5		170		5		170		5		160	15	500		
15	Конструисање					2		68										2	68		
16	Механика	2		68														2	68		
	Остали облици наставе***																				
	Пројекат седмице****																				
А: УКУПНО (ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ)		15	2	442	68	13	0	442	0	13	0	426	0	10	0	320	0	51	2	1630	68
Б: УКУПНО (СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ)		14	0	476	0	12	5	408	170	13	5	442	170	13	5	416	160	52	15	1742	500
УКУПНО А + Б		29	2	918	68	25	5	850	170	26	5	868	170	23	5	736	160	103	17	3372	568
		31		986		30		1020		31		1038		28		896		120		3940	

* +1 час за модул Култура религија који се изучава у II полугодишту.

** Ознака предмета који се изучава као изборни у IV разреду у складу са законом.

*** До два часа седмично у складу са законом.

**** Планиране годишњим програмом рада школе у складу са законом.

Струка: САОБРАЋАЈ

Занимање: ТЕХНИЧАР ВОДЕНОГ САОБРАЋАЈА

ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТИ РАЗРЕД				УКУПНО				
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	
А: ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ																					
1	Српски језик	3		102		3		102		3		102		3		96		12		402	
2	Страни језик	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268	
3	Физичко васпитање	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268	
4	Математика**	4		136		4		136		3		102		3		96		14		470	
5	Информатика		2		68													2		68	
6	Историја	2		68														2		68	
7	Демократија и људска права*									2+1		86						2+1		86	
8	Физика	2				2		68										4		68	
Б: СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ																					
1	Конструисање	1	1	34	34													1	1	34	34
2	Метеорологија	3		102														3		102	
3	Механика	2		68		2		68										4		136	
4	Основе електротехнике	2		68														2		68	
5	Основе пловидбеног права					2		68										2		68	
6	Ријечна и поморска навигација					2		68										2		68	
7	Хидрографска са хидрометријом					3		102										3		102	
8	Бродска медицина									2		68						2		68	
9	Теорија брода, стабилитет и крцање									3		102						3		102	
10	Пловидбена превозна средства**									2		68		2		64		4		132	
11	Регулисање водотока**									3		102		2		64		5		166	
12	Бродски уређаји									2		68						2		68	
13	Експлоатација бродова и лука													2		64		2		64	
14	Пловидбени прописи													2		64		2		64	
15	Екологија и заштита животне средине													2		64		2		64	
16	Основе предузетништва													2		64		2		64	
17	Изборни предмет													2		64		2		0	
18	Практична настава						5		170		5		170		5		160		15		500
	Остали облици наставе***																				
	Пројекат седмице****																				
А: УКУПНО (ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ)		15	2	442	68	13	0	442	0	13	0	426	0	10	0	320	0	51	2	1630	68
Б: УКУПНО (СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ)		8	1	272	34	9	5	306	170	12	5	408	170	14	5	384	160	43	16	1370	534
УКУПНО А + Б		23	3	714	102	22	5	748	170	25	5	834	170	24	5	704	160	94	18	3000	602
		26		816		27		918		30		1004		29		864		112		3602	

* +1 час за модул Култура религија који се изучава у II полугодишту.

** Ознака предмета који се изучава као изборни у IV разреду у складу са законом.

*** До два часа седмично у складу са законом.

**** Планиране годишњим програмом рада школе у складу са законом.

Струка: САОБРАЋАЈ

Занимање: ТЕХНИЧАР ЛОГИСТИКЕ И ШПЕДИЦИЈЕ

ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД				ЧЕТВРТИ РАЗРЕД				УКУПНО			
	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В
А: ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ																				
1	Српски језик	3		102		3		102		3		102		3		96		12		402
2	Страни језик	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268
3	Физичко васпитање	2		68		2		68		2		68		2		64		8		268
4	Математика**	4		136		4		136		3		102		3		96		14		470
5	Информатика		2		68													2		68
6	Историја	2		68														2		68
7	Демократија и људска права*									2+1		86						2+1		86

8	Физика	2		68		2		68										4		136	
Б: СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В
1	Робе у транспорту	2		68														2		68	
2	Економика у саобраћају	2		68														2		68	
3	Графичке комуникације	2		68														2		68	
4	Саобраћајни системи	3		102		3		102										6		204	
5	Основе електротехнике					2		68										2		68	
6	Саобраћајно и пословно право					2		68										2		68	
7	Информационе техн. и електронско пословање**					2		68										2		68	
8	Саобраћајна култура и комуницирање					2		68										2		68	
9	Саобраћајна географија					2		68										2		68	
10	Организација возног парка**									2		68						2		68	
11	Стандарди квалитета и управљање квалитетом									2		68						2		68	
12	Телекомуникациони саобраћај									2		68						2		68	
13	Шпедиција									2		68		2		64		4		132	
14	Логистика									2		68		2		64		4		132	
15	Претоварна средства и уређаји									2		68		2		64		4		132	
16	Робно транспортни центри									2		68		2		64		4		132	
17	Агенцијски послови и осигурање у превозу													2		64		2		64	
18	Предузетништво													2		64		2		64	
19	Изборни предмет													2		64		2		64	
20	Практична настава		4		136		4		136		4		136		6		192		18		600
	Остали облици наставе***																				
	Пројекат седмице****																				
А: УКУПНО ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		15	2	510	68	13	0	442	0	13	0	426	0	10	0	320	0	51	2	1698	68
Б: УКУПНО СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		9	4	306	136	13	4	442	136	14	4	476	136	14	6	448	192	50	18	1672	600
УКУПНО А + Б		24	6	816	204	26	4	884	136	27	4	902	136	24	6	768	192	101	20	3370	668
		30		1020		30		1020		31		1038		30		960		121		4038	

* + 1 час за модул Култура религија који се изучава у II полугодишту.

** Ознака предмета који се изучава као изборни у IV разреду у складу са законом.

*** До два часа седмично у складу са законом.

**** Планиране годишњим програмом рада школе у складу са законом.

1146

На основу члана 56. став 7. и члана 58. став 3. Закона о рибарству ("Службени гласник Републике Српске", број 72/12) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде д о н о с и

ПРАВИЛНИК О РИБОЧУВАРСКОЈ СЛУЖБИ

Члан 1.

Овим правилником прописују се услови и начин обављања рибочуварске службе; образац записника и потврде о привременом одузимању дозволе за риболов, улова, средстава, алата и опреме за риболов; образац рибочуварске легитимације; изглед рибочуварске значке; издавање и одузимање легитимације и значке; вођење евиденције о издатим легитимацијама и значкама и начин и облик извјештавања и вођења евиденције о обављању рибочуварске службе.

Члан 2.

(1) Рибочуварску службу чине лица запослена као рибочувари и рибочувари-волонтери.

(2) Корисник може на сваког запосленог рибочувара ангажовати највише три рибочувара-волонтера.

Члан 3.

(1) Послове рибочувара може да обавља лице запослено код корисника риболовне зоне или концесионара (у даљем тексту: корисник) на неодређено вријеме које:

- је старије од 18 година,
- има најмање III степен стручне спреме и три године бављења спортским риболовом,
- није кривично кажњавано, нити је у току кривични поступак и
- поседује увјерење о положеном рибочуварском испиту.

(2) Послове рибочувара-волонтера може да обавља лице које испуњава услове из става 1. овог члана и има уговор са корисником.

(3) Послове рибочувара у заштићеном подручју може да обавља чувар заштићеног подручја који испуњава услове из става 1. овог члана.

Члан 4.

(1) Корисник је дужан да запосли довољан број рибочувара да осигура надзор над свим риболовним водама у риболовној зони којом управља.

(2) Број рибочувара неопходних да се осигура успешан рад рибочуварске службе и обим дјеловања рибочувара одређује се програмом и годишњим планом управљања риболовном зоном.

Члан 5.

(1) Корисник је дужан да рибочувару и рибочувару-волонтеру обезбиди адекватну опрему и одјећу за рад коју је дужан носити за вријеме обављања посла.

(2) Службену опрему и одјећу рибочувара и рибочувара-волонтера, њен изглед, карактеристике и начин коришћења, као и услове за одабир произвођача прописује и спроводи Савез.

Члан 6.

(1) Рибочувар и рибочувар-волонтер мора имати, при обављању рибочуварске службе код себе легитимацију и значку коју мора при контроли риболова и других законских прописа који се односе на рибочуварску службу показати лицу које контролише.

(2) При вршењу дужности рибочувар и рибочувар-волонтер, поред легитимације и значке из става 1. овог члана, треба код себе да има и дневник рада, записник и потврду о привремено одузетој дозволи за риболов, улову, средствима, алатима и опреми за риболов које издаје корисник, а рибочувар, поред свега тога, и прекршајни налог.

(3) Рибочувар и рибочувар-волонтер дужан је водити евиденцију дневних активности у дневнику рада, који овјерава корисник.

(4) У дневник рада из става 3. овог члана рибочувар и рибочувар-волонтер уноси називе риболовних вода, односно њихових дијелова које је контролисао, имена контролисаних лица и друге податке и запажања у вези са вршењем рибочуварске службе.

Члан 7.

(1) Легитимацију и значку издаје Савез на захтјев корисника уз накнаду.

(2) Савез води евиденцију о издатим легитимацијама и значкама у регистру, која садржи:

а) редни број регистра под којим је извршен упис података,

б) име и презиме лица коме је издата легитимација и значка,

в) назив риболовне зоне,

г) назив корисника,

д) серијски број легитимације и значке,

ђ) датум издавања,

е) датум престанка важења легитимације и значке,

ж) функцију коју обавља и

з) рубрику напомене.

(3) Савез доставља кориснику потребан број легитимација и значака за рибочуваре и рибочуваре-волонтере, у складу са евиденцијом о положеним рибочуварским испитима, те потребан број образаца записника и потврде из члана 1. овог правилника.

Члан 8.

(1) Легитимација рибочувара је пластифицирана, бијеле боје са црним натписом и састоји се од предње стране и полеђине, димензија 5,5 cm x 8,5 cm.

(2) На предњој страни обрасца легитимације, поред амблема Републике Српске, назива Република Српска и мјеста за фотографију (25 mm x 30 mm), налази се и текст сљедећег садржаја:

а) "Рибочуварска легитимација",

б) "Име и презиме рибочувара",

в) "Број личне карте рибочувара",

г) "Број рибочуварске значке" и

д) "СЕРИЈСКИ БРОЈ" (легитимације).

(3) На полеђини обрасца легитимације налази се текст сљедећег садржаја:

а) "Носилац ове легитимације има овлашћења утврђена Законом о рибарству и Правилником о рибочуварској служби.",

б) "Назив риболовне зоне",

в) "Назив корисника риболовне зоне",

г) "Мјесто и датум издавања" и

д) "М. П. (мјесто печата) и потпис овлашћеног лица Савеза (име и презиме)".

(4) Облик, изглед и садржај обрасца легитимације рибочувара (Образац 1) налази се у Прилогу 1. овог правилника, који чини његов саставни дио.

Члан 9.

(1) Легитимација рибочувара-волонтера је пластифицирана, свијетлозелене боје са црним натписом, састоји се од предње и задње стране, димензија 5,5 cm x 8,5 cm.

(2) На предњој страни обрасца легитимације, поред амблема Републике Српске, назива Република Српска и мјеста за фотографију (25 mm x 30 mm), налази се и текст сљедећег садржаја:

а) "Легитимација рибочувара-волонтера",

б) "Име и презиме рибочувара-волонтера",

в) "Број личне карте рибочувара-волонтера",

г) "Број рибочуварске значке" и

д) "СЕРИЈСКИ БРОЈ" (легитимације).

(3) На полеђини обрасца легитимације налази се текст сљедећег садржаја:

а) "Носилац ове легитимације има овлашћења утврђена Законом о рибарству и Правилником о рибочуварској

служби, осим овлашћења прописаних у члану 59. став 1. тачка е) Закона.",

б) "Назив риболовне зоне",

в) "Назив корисника риболовне зоне",

г) "Мјесто и датум издавања" и

д) "М. П. (мјесто печата) и потпис овлашћеног лица Савеза (име и презиме)".

(4) Облик, изглед и садржај обрасца легитимације рибочувара-волонтера (Образац 2) налази се у Прилогу 2. овог правилника, који је његов саставни дио.

Члан 10.

(1) Рибочувар носи значку.

(2) Значка рибочувара је израђена од метала, елипсастиг облика, окружена плетером, димензија 4,5 cm x 6,0 cm.

(3) У елипси је од врха према дну у геометријској симетрији стоји:

а) назив "Република Српска",

б) амблем Републике Српске,

в) натпис "РИБОЧУВАР" и

г) серијски број значке који одговара серијском броју легитимације.

(4) Значку из става 1. овог члана рибочувар носи на видном мјесту са лијеве стране горњег дијела униформе.

(5) Облик и садржај значке се налази у Прилогу 3. овог правилника, који је његов саставни дио.

Члан 11.

(1) Рибочувар-волонтер носи значку.

(2) Значка рибочувара-волонтера израђена је од метала, елипсастиг облика, окружена плетером, димензија 4,5 cm x 6,0 cm.

(3) У елипси је од врха према дну у геометријској симетрији стоји:

а) назив "Република Српска",

б) амблем Републике Српске,

в) натпис "РИБОЧУВАР волонтер" и

г) "серијски број" (значке, који одговара серијском броју легитимације).

(4) Значку из става 1. овог члана рибочувар-волонтер носи на видном мјесту са лијеве стране горњег дијела униформе.

(5) Облик и садржај значке је приказан у Прилогу 4. овог правилника, који је његов саставни дио.

Члан 12.

(1) Легитимација и значка су важеће ако садрже све потребне податке из чл. 8, 9, 10. и 11. овог правилника.

(2) Легитимацију и значку није дозвољено позајмљивати, продати или користити супротно намјени ради које је издата.

Члан 13.

(1) Легитимација и значка биће замијењене ако:

а) је ималац изгуби или на други начин остане без ње,

б) је оштећена,

в) је уништена,

г) је ималац промијенио лично име и

д) су се промијенили други основни подаци на легитимацији.

(2) У случају из става 1. тачка а) овог члана, рибочувар и рибочувар-волонтер дужан је да најкасније у року од осам дана, посредством корисника, обавијести надлежну станицу јавне безбједности и да одмах по пријему документа о пријави губитка или нестанка легитимације или значке, посредством корисника, поднесе Савезу захтјев за брисање из евиденције издатих легитимација или значки.

(3) У случају из става 1. т. б), в), г) и д) овог члана рибочувар и рибочувар-волонтер дужан је да најкасније у року од три дана обавијести Савез, посредством корисника, да стару легитимацију или значку избрише из евиденције издатих легитимација и значки.

(4) Савез ће на захтјев корисника одмах, а најкасније у року од осам дана од дана пријема захтјева, издати нову легитимацију или значку.

Члан 14.

Легитимација и значка престају важити када:

а) рибочувару или рибочувару-волонтеру истекне рок именована и

б) рибочувар или рибочувар-волонтер из других разлога престане обављати рибочуварску службу.

Члан 15.

(1) У случају из члана 13. т. б), г) и д) и члана 14. овог правилника рибочувар и рибочувар-волонтер је дужан да најкасније у року од осам дана врати легитимацију и значку Савезу посредством корисника.

(2) Враћене легитимације и значке уништиће комисија, коју именује Савез.

Члан 16.

(1) Савез може одузети легитимацију и значку рибочувару и рибочувару-волонтеру на приједлог надлежног инспектора, уколико рибочувар или рибочувар-волонтер у вршењу послова рибочувара не извршава или прекорачи овлашћења прописана Законом о рибарству.

(2) Уколико корисник уочи да рибочувар или рибочувар-волонтер у вршењу послова рибочувара не извршава или прекорачи овлашћења прописана Законом о рибарству, може поднијети писмени приговор Савезу.

Члан 17.

(1) Приједлог за одузимање легитимације и значке из члана 16. овог правилника подноси се у писаној форми и садржи све доказе о прекорачењу овлашћења или неизвршавању овлашћења прописаних Законом о рибарству.

(2) Савез ће о приједлогу, односно приговору одлучити у року од осам дана од дана пријема истог.

Члан 18.

(1) У случају одузимања легитимације и значке рибочувару или рибочувару-волонтеру, Савез ће избрисати рибочувара или рибочувара-волонтера из регистра издатих легитимација и значки.

(2) Лице коме је легитимација и значка рибочувара или рибочувара-волонтера одузета, нема право поновног до-

бијања легитимације и значке за рибочувара или рибочувара-волонтера.

Члан 19.

(1) Рибочувар и рибочувар-волонтер доставља мјесечни извјештај кориснику о обављању рибочуварске службе.

(2) Мјесечни извјештај о обављању рибочуварске службе треба да садржи:

а) риболовну зону,

б) број одрађених сати при обављању рибочуварске службе,

в) број обављених контролних прегледа риболоваца и рибара,

г) број пријава кршења риболовног режима и

д) број других пријава.

(3) Извјештај о обављању рибочуварске службе корисник мора чувати најмање шест година.

Члан 20.

Рибочувар и рибочувар-волонтер мора водити евиденцију о обављању рибочуварске службе, која садржи:

а) датум обављања рибочуварске службе,

б) вријеме почетка и завршетка обављања рибочуварске службе,

в) риболовну воду на којој је обављао рибочуварску службу,

г) извршене контроле риболова,

д) утврђено кршење режима риболова и начини,

ђ) предузете радње против кршења риболова,

е) друге догађаје на риболовној води важне за управљање риболовном зоном,

ж) пријаве других недозвољених радњи на риболовној води и

з) друга запажања и примједбе.

Члан 21.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о организацији и раду рибарско-чуварске службе ("Службени гласник Републике Српске", бр. 92/03 и 76/12).

Члан 22.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 12.01-8282/13
17. јула 2013. године
Бања Лука

Министар,
Др Стево Мирјанић, с.р.

Прилог 1.

Образац записника о привременом одузимању дозволе за риболов, улова, средстава, алата и опреме за риболов

_____ корисник риболовне зоне

_____ број

У _____, дана _____ године.
(мјесто) (датум)

На основу члана 59. Закона о рибарству ("Службени гласник Републике Српске", број 72/12), рибочувар сачињава

ЗАПИСНИК О ПРИВРЕМЕНОМ ОДУЗИМАЊУ

дозволе за риболов, улова, средстава, алата и опреме за риболов

Овим се констатује да су дана _____ године, привремено одузети дозвола за риболов, улов, средства, алата и опрема за риболов у _____ од _____ (мјесто одузимања и риболовна зона)

_____ име оца _____ рођен(а) _____, (име и презиме лица) (датум)

у мјесту _____ општина _____, држава _____, са пребивалиштем у _____, улица и број _____, општина/град _____, држава _____ и са личном картом/пасошем број изданом у _____ дана _____, како слиједи:

Одузето	Јединична мјера	Количина

СТРАНКА

РИБОЧУВАР
(потпис и број значке)**Прилог 2.**

Образац потврде о привременом одузимању дозволе за риболов, улова, средстава, алата и опреме за риболов

корисник риболовне зоне

број

У _____, дана _____ године.
(мјесто) (датум)

На основу члана 59. Закона о рибарству ("Службени гласник Републике Српске", број 72/12), рибочувар издаје

ПОТВРДУ О ПРИВРЕМЕНОМ ОДУЗИМАЊУ

дозволе за риболов, улова, средстава, алата и опреме за риболов

Овим се потврђује да су дана _____ године, привремено одузети дозвола за риболов, улов, средства, алата и опрема за риболов у _____, од
(мјесто одузимања и риболовна зона)_____ име оца _____, рођен(а) _____, умјесту
(име и презиме лица) (датум)_____, општина _____, држава _____, са пребивалиштем у _____, улица и
број _____, општина/град _____, држава _____ и са личном картом/пасошем број
_____ изданом _____ дана _____, како слиједи:

Одузето	Јединична мјера	Количина

Ова потврда састављена је у 3 (три) истоветна примјерка, од којих странки остаје један примјерак, а остале примјерке задржава рибочувар за потребе вођења поступка.

СТРАНКА


РИБОЧУВАР
(потпис и број значке)

Образац 1.

Рибочуварска легитимација:

- предња страна обрасца легитимације

- задња страна обрасца легитимације


 <p>РЕПУБЛИКА СРПСКА</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> <p>Фотографија 25 mm x 30 mm</p> </div> <p>РИБОЧУВАРСКА ЛЕГИТИМАЦИЈА</p> <p>_____</p> <p>Име и презиме чувара</p> <p>Број личне карте рибочувара: _____</p> <p>Број рибочуварске значке: _____</p> <p>СЕРИЈСКИ БРОЈ: _____</p>	<p>Носилац ове легитимације има овлашћења утврђена Законом о рибарству и Правилником о рибочуварској служби.</p> <p>_____</p> <p>Назив риболовне зоне</p> <p>_____</p> <p>Назив корисника риболовне зоне</p> <p>_____</p> <p>Мјесто и датум издавања</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;"> <p>М. П.</p> <p>_____</p> <p>Потпис овлашћеног лица Савеза</p> </div>
--	--

Образац 2.

Легитимација рибочувара – волонтера:

- предња страна обрасца легитимације

- задња страна обрасца легитимације

 РЕПУБЛИКА СРПСКА	Носилац ове легитимације има овлашћења утврђена Законом о рибарству и Правилником о рибочуварској служби, осим овлашћења прописаних у члану 59. став 1. тачка е) Закона.
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> Фотографија 25 mm x 30 mm </div>	_____ Назив риболовне зоне
ЛЕГИТИМАЦИЈА РИБОЧУВАРА – ВОЛОНТЕРА	_____ Назив корисника риболовне зоне
_____ Име и презиме чувара	_____ Мјесто и датум издавања
Број личне карте рибочувара: _____ Број рибочуварске значке: _____ СЕРИЈСКИ БРОЈ: _____	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> М. П. _____ Потпис овлашћеног лица Савеза </div>

Прилог 3.



Прилог 4.



1147

На основу члана 62. став 1. тачка а) Закона о матичним књигама (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 111/09 и 43/13) и члана 82. Закона о републичкој управи (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар управе и локалне самоуправе доноси

УПУТСТВО

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА УПУТСТВА О ВОЂЕЊУ МАТИЧНИХ КЊИГА

1. У Упутству о вођењу матичних књига (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 55/10 и 119/12) последије тачке 9. додаје се нова тачка 9а, која гласи:

“9а. Матичар код којег се води књига из које је извршен препис уписа у рубрику “Накнадни уписи и забиљешке” ставља забиљешку: “Упис преписан у матичну књигу _____ која се води у општини _____ за матично подручје _____ под бројем _____ за годину _____.”“

2. Послије тачке 21. додаје се нова тачка 21а, која гласи:

“21а. Матичар који је извршио унос података из тачке 21. овог упутства дужан је да их потврди.”

3. Послије тачке 27. додаје се нова тачка 27а, која гласи:

“27а. Накнадне уписе и забиљешке матичар може уписати у матичну књигу и на основу извјештаја из другог примјерка матичних књига у електронском облику, под условом да су подаци у другом примјерку матичних књига потврђени од стране надлежног матичара.

Матичар који је извршио упис шаље извјештај у електронској форми матичној служби општине/града која врши накнадни упис.

Извјештај се доставља путем апликације Централне базе, а штампа га, потписује и овјерава матичар који врши накнадни упис.

Матичар који је доставио извјештај електронским путем није дужан доставити извод из матичне књиге у папирном облику.”

4. Послије тачке 48. додаје се нова тачка 48а, која гласи:

“48а. Исправку података/грешке прије закључења основног уписа матичар врши у складу са чланом 43. Закона, док исправке података последије закљученог основног

уписа матичар врши у складу са чланом 44. Закона, на основу рјешења.”

5. У тачки 49.1. послје ријечи: “на основу записника” додају се ријечи: “сачињеног код ... (назив матичне службе)”.

6. У тачки 49. додаје се нова подтачка 49.3, која гласи:

“49.3. Ако су подаци о националности и/или вјероисповијести уписани на основу исправе сачињене код другог органа у рубрику “Накнадни уписи и забиљешке” уписаће се: “Националност и/или вјероисповијест уписана на основу ... (назив исправе) сачињене/-ог код ... (назив органа) број ... од ... године.”.

7. Послје тачке 54. додаје се нова тачка 54а, која гласи:

“54а. У матичну књигу држављана ЈМБ уписује се на основу личне карте и извода из матичне књиге рођених.”.

8. У тачки 79. послје ријечи: “уписује се лично име родитеља” додају се запета и ријечи: “датум рођења, држављанство и адреса становања”.

9. У тачки 81. послје ријечи: “у смислу чл. 11, 12, 15, 39, 40. и 41. Закона о држављанству Републике Српске” додају се ријечи: “или по другом основу”.

10. У тачки 95. послје ријечи: “датум” додају се ријечи: “и мјесто”.

11. У тачки 119. послје ријечи: “(датум)” додају се ријечи: “у мјесту ... (назив мјеста)”.

12. У тачки 126. послје ријечи: “(име и презиме супружника)” додају се ријечи: “дана ... (датум) у мјесту ... (назив мјеста)”.

13. У тачки 133. послје ријечи: “(назив и сједиште суда, број и датум рјешења)” додају се запета и ријечи: “уписан/-а у матичну књигу умрлих која се води за ... (општина/град), матично подручје ..., под редним бројем ... за ... годину.”

14. У тачки 134. послје ријечи: “(назив и сједиште суда/надлежног органа, број и датум одлуке/акта)” додају се запета и ријечи: “уписан/-а у матичну књигу умрлих која се води за ... (општина/град), матично подручје ..., под редним бројем ... за ... годину.”

15. Послје тачке 137. додаје се нова тачка 137а, која гласи:

“137а. Подаци из рјешења надлежне службе Министарства унутрашњих послова о пребацивању слова страног алфавета за потребе српског језика и ћириличног писма матичар уписује у матичну књигу рођених/држављана у рубрику “Примједбе” сљедећу забиљешку: “Рјешењем ... (назив и сједиште органа, број и датум рјешења) у ... (назив личног документа) уписано је ... као (име/презиме/мјесто рођења)”.

16. У тачки 139. ријечи: “ако је у браку, и презиме прије закључења брака” замјењују се ријечима: “ако је у браку, и рођено презиме”.

17. Тачка 194. мијења се и гласи:

“Ако се изводи и увјерења из матичних књига издају сагласно члану 55. став 3. Закона о матичним књигама, исте потписује матичар, који их штампа и овјерава печатом органа.”.

18. Тачка 205. мијења се и гласи:

“У извод из матичне књиге вјенчаних уписује се лично име које су супружници имали прије закључења брака, а у рубрику “Презиме које су супружници узели при закључењу брака” уписује се презиме које су узели приликом закључења брака. Ако су супружници након закључења брака промијенили презиме и име или само име, у рубрику “Накнадни уписи и забиљешке” уноси се забиљешка о тој промјени.”.

19. У т. 40, 42.4, 95, 119, до 121, 126, 131.1, 156, 176.1 и 176.2. ријечи: “текући број” замјењују се ријечима “редни број”.

20. У т. 15, 30, 58, 60, 107, 109, 129.1, 131. и 176. ријечи: “текућим бројем” замјењују се ријечима: “редним бројем”.

21. У т. 12. и 30. ријечи “текућег броја” замјењују се ријечима “редног броја”.

22. У т. 80. и 180. ријеч: “општина” замјењују се ријечима: “општина/град”.

23. Ово упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 10.2-020-733/13

15. јула 2013. године

Бања Лука

Министар,
Лејла Решић, с.р.

Врховни суд Републике Српске

На основу члана 25. Закона о заштити свједока у кривичном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 48/03), а у вези са чланом 156. Закона о кривичном поступку Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске“, број 53/12), те члана 53. Закона о судовима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 37/12), Врховни суд Републике Српске, на Општој сједници, одржаној 15. 07. 2013. године, д о н и о ј е

ПОСЛОВНИК

О ПРИМЈЕНИ МЈЕРА ЗАШТИТЕ СВЈЕДОКА У СУДОВИМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

І - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Сврха

1. Сврха Пословника о примјени мјера заштите свједока (у даљем тексту: Пословник) је да осигура одговарајућу примјену мјера за заштиту свједока у кривичним поступцима који се воде пред судовима Републике Српске у складу са Законом о заштити свједока у кривичном поступку (у даљем тексту: Закон о заштити свједока РС), као и Законом о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКПРС).

Члан 2.

Општи принципи

1. Суд може, на приједлог једне од странака у поступку или по службеној дужности, одредити једну или више мјера за заштиту свједока са циљем да се свједок заштити од узнемиравања и пријетњи или да се угроженом свједоку пружи одговарајућа заштита.

2. Све мјере за заштиту свједока треба да буду:

(I) неопходне;

(II) сразмјерне;

(III) најблаже могуће;

(IV) може се одредити више од једне мјере у исто вријеме и

(V) морају имати сагласност свједока.

3. Приликом одређивања мјера за заштиту свједока суд ће осигурати поштовање сљедећих права:

(I) право да буде поучен о судским поступцима и могућим мјерама заштите;

(II) право на психолошку и социјалну помоћ;

(III) право на обезбјеђење сигурности свједока;

(IV) право на заштиту приватности;

(V) право на стручну помоћ.

4. Посебни начини испитивања свједока као и његово учешће у поступцима утврђени су Законом о заштити свједока РС и могу се спровести од почетка истраге па до потврђивања оптужнице.

Члан 3.

Дефиниције

1. Изрази коришћени у овом пословнику усаглашени су са њиховим значењем у ЗКПРС, Кривичном закону Репу-

блике Српске (у даљем тексту: КЗРС), као и Закону о заштити свједока РС, осим ако другачије није одређено.

Члан 4.

Принципи примјене мјера заштите

1. Како су неке мјере заштите више примјенљиве од других за извјесне свједоке, сљедећи принципи треба да дају упуте суду приликом одлучивања о мјерама заштите:

(I) чл. 12, 13, 14. до 22. Закона о заштити свједока РС примјењују се на “свједоке под пријетњом”;

(II) чл. 6. и 8. Закона о заштити свједока РС примјењују се на “угрожене свједоке”;

(III) чл. 5, 7, 9, 10 и 11. Закона о заштити свједока РС примјењују се на “угрожене свједоке” и “свједоке под пријетњом”;

(IV) чл. 14. до 22. Закона о заштити свједока РС примјењују се на “заштићеног свједока”.

2. Чланови ЗКП РС који се односе на заштиту свједока и сви остали чланови Закона о заштити свједока РС примјењују се како на предложеног свједока тако и на свједока који се појављује пред судом, без обзира да ли је тај свједок “угрожени свједок”, “свједок под пријетњом” или “заштићени свједок”, у складу са дефиницијама тих термина из члана 3. Закона о заштити свједока РС.

II - ПРОЦЕСНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 5.

Фаза истраге

1. Чим постану свјесни могућности постојања пријетње свједоку или се свједок може сматрати угроженим у складу с одредбама члана 3. Закона о заштити свједока РС, странке и бранилац треба да упознају свједока о могућим мјерама заштите прописаних законом, као и с тим да је потребна његова сагласност.

2. Странке и бранилац су дужни обавијестити суд о томе да ли су свједоку одређене или су биле одређене мјере заштите од стране Међународног кривичног суда за бившу Југославију (у даљем тексту: МКСЈ), другог суда у БиХ или у било којем другом поступку пред овим судом. Када је то могуће, потребно је доставити суду копију овог рјешења или неког другог документа којим се потврђује примјена мјера заштите.

3. Тужилац мора обавијестити судију за претходни поступак или судију за претходно саслушање уколико је контактиран социјални радник, психолог или друга стручна помоћ због учешћа угроженог свједока у поступку.

4. Странке и бранилац могу тражити од судије за претходни поступак или судије за претходно саслушање примјену посебног начина учешћа и саслушања свједока. Странке или бранилац треба да доставе образложен приједлог, који садржи податке који утврђују идентитет свједока судији за претходни поступак или судији за претходно саслушање, у запечаћеној коверти са назнаком: “Повјерљиво”.

5. Образложени приједлог из претходног става треба садржавати чињенице и околности које упућују на то да је свједок под пријетњом или угрожени свједок. У приједлогу треба навести мјере заштите које се траже, као и разлоге због којих су мјере заштите затражене.

6. Странка која подноси приједлог о достављању приједлога одмах ће обавијестити другу страну и о томе доставити доказ судији за претходни поступак или судији за претходно саслушање. Судија за претходни поступак или судија за претходно саслушање ће водити рачуна да друга страна буде обавијештена о достављеном приједлогу како би имала прилику да одговори на исти.

7. Судија за претходни поступак или судија за претходно саслушање ће донијети одлуку о одређивању мјера заштите свједока у року од 72 часа од пријема образложеног приједлога. Жалба на одлуку судије за претходни поступак или судије за претходно саслушање о одређивању мјера заштите свједока није допуштена.

8. Судија за претходни поступак или судија за претходно саслушање може одредити псеудоним и/или било која друга ограничења или забране које се тичу јавности поступка, јавног објављивања и умножавања информација о неким или свим личним детаљима о свједоку, које могу директно или индиректно открити идентитет свједока. Судија за претходно саслушање треба испитати сва ограничења која је претходно донио судија за претходни поступак.

Члан 6.

Главни претрес

1. Приликом припреме за главни претрес предсједник вијећа или судија појединац провјеравају да ли постоје:

(I) мјере заштите свједока које је претходно одредио судија за претходни поступак или судија за претходно саслушање;

(II) мјере заштите свједока које је одредио МКСЈ, неки други суд у БиХ или у било којем другом поступку пред овим судом.

2. Странке и бранилац могу затражити од предсједника вијећа или судије појединца одређивање додатних мјера за заштиту свједока или укидање претходно одређених мјера од стране судије за претходни поступак или судије за претходно саслушање. За одређивање додатних мјера заштите и у сврху повјерљивости странке или бранилац достављају образложен приједлог предсједнику вијећа или судији појединцу у запечаћеној коверти.

3. Предсједник вијећа или судија појединац на рочишту које је затворено за јавност:

(I) саслушава странке и браниоца о предложеним мјерама за заштиту свједока;

(II) испитује свједока за кога су предложене мјере заштите свједока, обавјештава свједока о могућим мјерама заштите и утврђује да ли се свједок слаже са мјерама заштите и да ли су неопходне додатне мјере.

4. Након што предсједник вијећа или судија појединац донесе одлуку о мјерама заштите отвориће расправу за јавност те дати образложење о разлозима за искључивање јавности и донесеним одлукама са рочишта на коме је јавност била искључена.

III - МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ СВЈЕДОКА

Члан 7.

Осигурање психолошке, социјалне и стручне помоћи

1. Свједоку би се требало обезбиједити психолошка и социјална помоћ: у фази истраге, током суђења, као и након суђења, а посебно након што је свједок дао исказ, како би му се пружила свеобухватна пратећа подршка или помоћ.

2. Тужилац се треба старати да психолошка, социјална и стручна помоћ буду доступне свједоку у фази истраге. Када је то могуће, тужилаштво треба имати специјализовану особље за помоћ трауматизованим свједоцима, које је у контакту са службама које им могу пружити помоћ.

3. Након потврђивања оптужнице суд обезбјеђује психолошку и социјалну помоћ угроженим свједоцима у складу са чланом 6. Закона о заштити свједока РС.

4. Надлежни суд и тужилаштво осигуравају одговарајућу сарадњу са центрима за социјални рад и другим стручним службама.

5. Психолошка и социјална подршка треба да осигурају да сви угрожени свједоци могу свједочити у потпуно сигурним условима и окружењу, као и да им то свједочење неће изазвати додатну штету, патњу и трауму.

6. Стручно особље успоставља директни контакт са свједоком и спроводи процјену његових потреба. У фази истраге процјена потреба свједока доставља се тужилаштву на разматрање. Након што је оптужница потврђена процјена потреба се доставља суду, који је узима у разматрање прије одлучивања о примјени било којих мјера за заштиту свједока.

7. Када је неопходно и ако је могуће, психолошка и социјална помоћ могу се пружити угроженом свједоку током његовог путовања до и од суда.

8. Када је неопходно и кад је тако одлучено, стручно особље које пружа стручну помоћ може остати са посебно угроженим свједоцима током саслушања свједока у главном претресу. Члану стручне помоћи треба бити допуштено да од председника вијећа или судије појединца затражи паузу током саслушања, уколико сматра да је свједоку пауза неопходна.

9. Ако је неопходно и ако је могуће, угроженим свједоцима се обезбјеђује психолошко и социјално савјетовање и помоћ у току 24 часа.

Члан 8.

Редослијед извођења доказа на главном претресу

1. У складу са чланом 277. став 3. ЗКПРС, суд врши контролу о начину и редослиједу испитивања свједока и извођења доказа како би:

- (I) заштитио свједока од узнемиравања и збуњивања;
- (II) испитао и извео доказе у сврху утврђивања истине;
- (III) избјегао непотребно губљење времена.

2. Суд, по службеној дужности или по захтјеву странака и браниоца, може измијенити редослијед извођења доказа и може саслушати свједока под пријетњом или угроженог свједока што је могуће прије.

Члан 9.

Испитивање свједока

1. У изузетним околностима и ако суд сматра да је то у најбољем интересу свједока, суд може испитати угроженог свједока, постављајући му питања директно, у име странака у поступку и у име браниоца.

2. Испитивање угроженог свједока у смислу става 1. овог члана директно од стране суда спроводи се једино уз сагласност браниоца и странака у поступку. Током обављања испитивања узима се у обзир права браниоца.

Члан 10.

Свједочење уз помоћ техничких уређаја за пренос слике и звука

1. Суд може одобрити свједочење путем видео-конференције (видео-линка) или путем других техничких уређаја за испитивање угрожених свједока или свједока под пријетњом.

2. Када се свједочење одвија на наведен начин, свједок се смјешта у просторију или на мјесто одвојено од суднице у којој се налазе странке у поступку и бранилац.

3. Коришћење техничких средстава треба омогућити странкама у поступку и браниоцу постављање питања.

4. Свједочење уз помоћ техничких средстава може укључивати видео-конференцију интерактивних технологија телекомуникација путем симултаног аудио и видео-преноса у оба смјера, омогућавајући свједоку да свједочи из друге просторије и са другог мјеста.

5. Аудио и видео-уређајима управљаће стручно лице.

6. Суд може одлучити да се испитивање заштићеног свједока снимити путем уређаја за снимање звука и видео-сигнала или путем уређаја за снимање звука у току свих фаза суђења. Суд доноси одлуку о снимању и начину на који се проводи снимање и тиме посебно води рачуна о заштити свједока.

7. Кад је тонско снимање суђења обавезно, води се службена забиљешка о свједочењу, а копија свједочења се одмах ставља у запечаћену коверту и предаје суду на чување.

8. Поступак видео-снимања, преноса, достављања и архивирања тонских и видео-записа регулише се интерним прописима суда.

Члан 11.

Удаљавање оптуженог

1. Суд може наредити да се оптужени удаљи из суднице за одређени временски период и да се настави поступак у његовом одсуству уколико је оптужени уступао у понашање које ремети суђење и након што је упозорен да такво понашање може довести до удаљавања оптуженог из суднице.

2. Поред наведених разлога, те током саслушања угроженог свједока и свједока под пријетњом, суд може, по службеној дужности или по приједлогу странака или браниоца, наредити удаљавање оптуженог када постоји оправдана бојазан да ће присуство оптуженог утицати на способност свједока да свједочи потпуно и тачно.

3. У складу са чланом 10. ст. 2. и 3. Закона о заштити свједока РС, судија појединац или председник вијећа може наставити поступак у том периоду, уколико оптужени има браниоца. За вријеме његовог одсуства оптужени ће бити у могућности да прати свједочење путем техничких уређаја или ће бити снимљено и предочено оптуженом.

Члан 12.

Обезбјеђење доказа у фази истраге

1. У складу са чланом 288. став 2. ЗКПРС и са циљем заштите свједока под пријетњом који би себе или своју породицу изложио великој опасности и заштите угроженог свједока који би се изложио снажној душевној боли због присуства главном претресу, суд може одобрити да се искази свједока прихвате као доказ на суду уколико их је свједок дао тужиоцу или судији за претходни поступак у току истраге у писаној форми или су снимљени у форми аудио или аудио-визуелног исказа.

Члан 13.

Ограничење права оптуженог и његовог браниоца да прегледају списе и документацију

1. Одлука донесена у складу са чланом 12. став 4. Закона о заштити свједока РС упућује на то да се у списима и документацији која је прослијеђена оптуженом и браниоцу не спомињу неки или сви лични подаци свједока који су идентификовани као повјерљиви.

2. У складу са чланом 12. став 8. Закона о заштити свједока РС, суд је обавезан, чим то буде могуће, укинути ограничења која се односе на откривање информација које могу идентификовати свједока, одређена у складу са чланом 12. став 1. Закона о заштити свједока РС, а најкасније до почетка давања исказа свједока на главном претресу.

Члан 14.

Осигуравање анонимности свједока

1. У складу са чланом 13. Закона о заштити свједока РС, суд може забранити откривање неких или свих информација, личних података свједока (анонимност) оптуженом и одбрани, као и јавности.

2. Када странке и бранилац затраже осигуравање анонимности, у приједлогу треба навести трајање ове мјере. Лични подаци свједока могу остати повјерљиви у трајању за које се одреди да је потребно, а највише 30 година након што одлука постане правоснажна.

3. Прије доношења одлуке о одобравању анонимности свједока суд саслушава оптуженог и његовог браниоца.

4. Када се захтијева анонимност, странке и бранилац могу поднијети захтјев за одређивање псеудонима свједоку. У одлуци којом се гарантује анонимност суд ће одредити свједоку псеудоним којим ће се користити током цијелог поступка.

5. Када суд донесе одлуку о анонимности, анонимно свједочење се обавља путем:

(I) употребе паравана или заштитног стакла или

(II) употребе електричних уређаја и уређаја за промјену гласа или слике свједока.

6. Анонимност захтијева да се забиљешке о идентитету свједока чувају одвојено од транскрипта са суђења и на безбједном мјесту.

7. Дјелимична или ограничена анонимност подразумева неоткривање неких личних детаља о свједоку. Код дјелимичне анонимности допуштено је унакрсно испитивање, али свједок није обавезан навести своје име или друге личне детаље.

8. Када је суд одредио потпуну анонимност, све информације везане за идентитет свједока постају повјерљиве. Потпуна анонимност се одобрава без угрожавања права оптуженог на правично и јавно суђење.

9. Када је одобрена потпуна анонимност, оптуженом се дозвољава директно постављање питања свједоку током свједочења или преко његовог адвоката (одбране) у писаној форми или како је одређено чланом 10. овог пословника.

10. Разлоге за скривање идентитета свједока треба испитати током различитих фаза кривичних поступака и након њиховог завршетка.

11. У складу са чланом 13. став 3. Закона о заштити свједока РС, суд може опозвати одлуку у било којем моменту, продужавајући повјерљивост личних података свједока.

Члан 15.

Саслушање заштићеног свједока

1. Под изузетним околностима описаним у члану 14. Закона о заштити свједока РС суд може по службеној дужности или на основу приједлога странака или браниоца утврдити да ли је оправдано саслушање свједока под заштитом.

2. У складу са чл. 19. и 21. Закона о заштити свједока РС, рочиште за саслушање заштићеног свједока подразумева:

(I) да се свједок саслушава као заштићени свједок;

(II) да се његов идентитет неће открити никоме, осим члановима вијећа који присуствују саслушању и записничару;

(III) да се свједок неће појавити лично пред судом на било којем саслушању, осим на саслушању заштићеног свједока;

(IV) да ће свједочење заштићеног свједока бити прочитано током главног претреса из записника о саслушању заштићеног свједока;

(V) да није обавезан одговарати на питања која могу указати на његов идентитет или идентитет чланова његове породице.

3. Приједлог поднесен суду у складу са чланом 15. став 3. Закона о заштити свједока РС доставља се строго повјерљиво.

4. Суд може тражити од подносиоца захтјева да додатно објасни или разјасни релевантне чињенице.

5. Странке у поступку и бранилац се, без одлагања, обавјештавају о одлуци суда у складу са чланом 16. став 1. Закона о заштити свједока РС. Одлука у писаној форми неће садржавати име или било какве личне информације које се односе на свједока, који је предмет тог захтјева.

6. Када суд одлучи да свједок испуњава услове заштићеног свједока, на основу члана 14. Закона о заштити свједока РС, рочиште за саслушање заштићеног свједока спроводи се на начин како је прописано у чл. 15. до 22. Закона о заштити свједока РС.

7. У складу са чланом 20. став 2. Закона о заштити свједока РС, записник о саслушању заштићеног свједока не садржи никакве личне информације или околности које могу открити идентитет свједока. Од заштићеног свједока се неће тражити да потпише записник.

8. Сви документи, посебни списи, интерне књиге, приједлози о саслушању заштићеног свједока, списи о саслушању заштићеног свједока, запечаћене коверте и сваки захтјев који се односи на саслушање заштићеног свједока морају имати назнаку „службена тајна“.

IV - ОСТАЛЕ МЈЕРЕ ЗА ЗАШТИТУ СВЈЕДОКА ИЗ ЗКП

Члан 16.

Посебна примјена одредби Закона о кривичном поступку РС за свједока под пријетњом и угроженог свједока

1. У циљу заштите угроженог свједока и свједока под пријетњом, одређене одредбе из ЗКПРС треба да буду бити узете у обзир.

2. У складу са чланом 251. ЗКПРС и како би се осигурала заштита свједока, суд може у било које вријеме, по службеној дужности или по приједлогу странака и браниоца, одлучити да искључи јавност за цијели главни претрес или један његов дио. Све особе које су присутне на главном претресу на коме је јавност искључена биће упозорене да су дужне као тајну чувати све оно што су на претресу сазнале и да неовлашћено одавање тајне представља кривично дјело у складу са Кривичним законом РС.

3. У складу са чланом 151. став 5. и чланом 279. ЗКПРС, суд ограничава садржај питања постављених током директног и унакрсног испитивања када је свједок оштећена страна кад се ради о сексуалном деликту. У складу са овим члановима, оштећеног кривичним дјелом није допуштено испитивати о његовом сексуалном животу прије извршеног кривичног дјела, нити постављати питања о његовом сексуалном понашању или предиспозицијама.

V - ПРИМЈЕНА МЈЕРА ЗА ЗАШТИТУ СВЈЕДОКА

Члан 17.

Обезбјеђење сигурности свједока

1. Судска полиција спроводи активности обезбјеђивања сигурног доласка заштићеног свједока од и до мјеста боравка, као и осигурање просторија у којима се одвија саслушање.

2. Директор судске полиције Републике Српске може тражити помоћ других агенција за спровођење закона у сврху извршења наведених активности, као и било које неопходне активности за обезбјеђење и сигурност свједока.

Члан 18.

Технички уређаји и аудио/видео-опрема

1. У циљу обезбјеђења сигурности угрожених свједока и свједока под пријетњом, као и одговарајуће примјене мјера за заштиту свједока, суд треба да слиједи принципе које је усвојио Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине под називом: “Стандарди у спровођењу мјера заштите свједока пред судовима БиХ”.

VI - ВОЂЕЊЕ И АРХИВИРАЊЕ СПИСА КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ЗАШТИЋЕНЕ СВЈЕДОКЕ

Члан 19.

Поступање са документима који се односе на заштићене свједоке

1. Сви записи и судски документи који се односе на саслушање заштићеног свједока (члан 14. Закона о заштити свједока РС), на одлуку о повјерљивости личних података свједока (члан 12. Закона о заштити свједока РС) и на сваку одлуку која одобрава анонимност свједоку (члан 13. Закона о заштити свједока РС) сматрају се заштићеним подацима. Податке ће у посебном регистру запечатити и чувати шеф писарнице и одложити у сеф суда.

2. Предсједник суда треба осигурати да се сви заштићени подаци чувају на сигурном и безбједном мјесту. Предсједник суда треба успоставити интерна правила за праћење сваког узимања и враћања запечаћене коверте са записницима о саслушању на сигурно мјесто.

3. Повјерљиви подаци могу бити достављени само предсједнику вијећа или судији појединцу, или предсједнику апелационог вијећа. Када се заштићени подаци враћају на сигурно мјесто, одређено од стране суда, коверта се опет запечати и на њу се ставља потпис са знаком датума читања.

4. Приступ повјерљивим подацима имају искључиво посебно овлашћени судски службеници, под условима прописаним законима и подзаконским актима. Свако коришћење заштићених података подлијеже давању изјаве о повјерљивости.

5. Размотривши сва питања која се односе на заштиту свједока, суд може наредити откривање заштићених података када више не постоје разлози за њихову повјерљивост.

VII - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 20.

Завршне одредбе

1. Овај пословник ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном гласнику Републике Српске".

2. Након ступања на снагу овог пословника судови ће донијети интерна правила у складу са одредбом члана 10. став 8. и члана 19. став 2. овог пословника.

3. Ступањем на снагу овог пословника престаје да важи Пословник о раду за спровођење Закона о заштити свједока у кривичном поступку ("Службени гласник Републике Српске", број 102/04).

Број: 118-0-СуI-13-000 270
15. јула 2013. године
Бања Лука

Предсједник,
Желимир Барић, с.р.

Републички завод за статистику

На основу члана 21. Закона о статистици Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 85/03), а у складу са вишегодишњим Статистичким програмом Републике Српске (Одлука Народне скупштине Републике Српске, објављена у "Службеном гласнику Републике Српске", број 120/12), Републички завод за статистику објављује

КОЕФИЦИЈЕНТЕ

ПОТРОШАЧКИХ ЦИЈЕНА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Мјесечни коефицијент потрошачких цијена у јуну 2013. године у односу на мај 2013. године је 0,000.

Број: 06.3.03/060.1.11.5-494/13
22. јула 2013. године
Бања Лука

Директор,
Др Радмила Чичковић, с.р.

Републички завод за статистику и здаје

САОПШТЕЊЕ

1. Просјечна мјесечна бруто плата запослених у Републици Српској исплаћена у јуну 2013. године износи 1344 КМ.

2. Просјечна мјесечна нето плата запослених у Републици Српској исплаћена у јуну 2013. године износи 816 КМ.

3. Просјечна мјесечна бруто плата запослених у Републици Српској исплаћена у периоду јануар - јун 2013. године износи 1328 КМ.

4. Просјечна мјесечна нето плата запослених у Републици Српској исплаћена у периоду јануар - јун 2013. године износи 805 КМ.

Број: 06.3.03/061.2.06-154/13
24. јула 2013. године
Бања Лука

Директор,
Др Радмила Чичковић, с.р.

Републички завод за статистику Републике Српске објављује

ПРОСЈЕЧНЕ

БРУТО ПЛАТЕ ПО ЗАПОСЛЕНОМ ИСПЛАЊЕНЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У ЈУНУ 2013. ГОДИНЕ

Укупно	1344
A Пољопривреда, шумарство и риболов	1084
B Вађење руда и камена	1785
C Прерађивачка индустрија	944
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	1765
E Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	1070
F Грађевинарство	895
G Трговина на велико и на мало, поправка моторних возила и мотоцикала	1020
H Саобраћај и складиштење	1033
I Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	902
J Информације и комуникације	1890
K Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	2188
L Пословање некретнинама	1154
M Стручне, научне и техничке дјелатности	1239
N Административне и помоћне услужне дјелатности	890
O Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	1700
P Образовање	1294
Q Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	1773
R Умјетност, забава и рекреација	872
S Остале услужне дјелатности	1411

Број: 06.3.03/061.2.06-154/13
24. јула 2013. године
Бања Лука

Директор,
Др Радмила Чичковић, с.р.

САДРЖАЈ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- 1140 Одлуку о условима за расписивање јавног позива за додјелу концесије за изградњу термоелектране "Угљевик 3", општина Угљевик 1
- 1141 Рјешење о именовању чланова Управног одбора Јавне установе Дом ученика Добој 2
- Рјешење о постављању вршиоца дужности директора Републичке управе за инспекцијске послове..... 2

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

- 1142 Правилник о техничким нормативима заштите од пожара у објектима намијењеним за јавну употребу у којима се окупља, борави или ради већи број лица 2
- 1143 Правилник о измјенама и допунама Правилника о селекцији и избору кандидата за кадете основне полицијске обуке првог нивоа у Јединици за основну обуку - Полицијској академији 16

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ

- 1144 Правилник о педагошким стандардима и нормативима за област предшколског васпитања и образовања..... 16

- 1145 Правилник о измјенама и допунама Правилника о наставном плану и програму за средње стручне техничке школе 26

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

- 1146 Правилник о рибочуварској служби 30

МИНИСТАРСТВО УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

- 1147 Упутство о измјенама и допунама Упутства о вођењу матичних књига 34

ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- Пословник о примјени мјера заштите свједока у судовима Републике Српске 35

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

- Коефицијенти потрошачких цијена у Републици Српској у јуну 2013. године..... 39

- Саопштење о просјечним мјесечним бруто и нето платама запослених у Републици Српској исплаћеним у јуну 2013. године и у периоду јануар - јун 2013. године 39

- Просјечне бруто плате по запосленом исплаћене у Републици Српској у јуну 2013. године..... 39

ОГЛАСНИ ДИО 8 страна